

Fotos: Feliu Sirvent

Sara Aliaga:

“El nostre patrimoni ens fa diferents. L’hem de cuidar, valorar i ensenyar a les escoles”

Temes del mes

II Trobada Empresarial d'Innovació Digital

La Seu acull, el dia 22 de novembre, una jornada sobre empreses i tecnologia

Dolors Tor

“Una bona fornera no ha de tenir presses, aquest ofici no en vol de presses”

Miriam San José Cirera

“Vaig decidir que no havia d'esperar a jubilar-me per anar a viure al Pallars”

mapisa

mapisa@mapisa.cat · www.mapisa.cat

MAGATZEM: ZONA CIAL, RIBERA D'URGELLET C-14 PK. 176 · 25796 EL PLA DE SANT TIRS · TEL. 973 350 027

fustes del país i d'importació | materials de construcció | taller de fusteria | ceràmica | sanitaris | ferreteria | portes | cuines | electrodomèstics | pèl·lets

L'autèntic embotit de muntanya

100 ANYS

CINC GENERACIONS

La història d'Embotits Obach és
l'herència d'una terra, d'una tradició
i d'una cultura familiars, que es
manifesten en l'elaboració artesana
d'embotits al llarg de més de 100 anys.

www.embotitsobach.com

Els Premis Nobel científics del 2024

ENRIC QUÍLEZ • President del Grup de Recerca de Cerdanya

Si el mes passat parlàvem dels humorístics Premis Ig Noble, avui parlarem dels més famosos Premis Nobel del 2024, concretament dels de tipus científic. Ja se sap, que quan arriba l'octubre, el Comitè Nobel suec comença a anunciar els guanyadors dels Premis Nobel.

Comencem pel Premi Nobel de Medicina i Fisiologia, que enguany ha recaigut en **Victor Ambros** i **Gary Ruvkun**, pel seu descobriment del microARN, unes diminutes molècules d'ARN que presenten un paper essencial en la regulació dels gens. Tots dos són biòlegs nord-americans de la Facultat de Medicina de Harvard. El microARN conté entre 21 i 23 nucleòtids, només. Es transcriuen a partir de l'ADN, però no poden ser llegits, per la qual cosa no serveixen per fabricar proteïnes. Llavors, per a què serveixen? D'ells s'obtenen unes molècules intermèdies que complementen molècules d'ARN missatger, i que poden inhibir la seva expressió, per exemple, produint la metilació de regions del genoma. Això fa que alguns gens no produeixin les proteïnes que haurien de produir.

Pel que fa al Nobel de Física, ha anat a recaure a **John Hopfield** i **Geoffrey Hinton**, per una cosa aparentment allunyada de la Física: la intel·ligència artificial. El premi l'han rebut pels estudis que han permès establir les bases perquè les màquines aprenguin. Hopfield és professor de la Universitat de Princeton (Estats Units), mentre que Hinton dona classes a la Universitat de Toronto (Canadà). Tots dos van establir les bases del *machine learning*, la base de la intel·ligència artificial actual. Hopfield va ser, a més a més, un dels primers científics que va idear una xarxa neuronal artificial. El 1982, va crear una memòria associativa que podia emmagatzemar i reconstruir imatges i altres patrons de dades, fent servir com a model el cervell humà. Els actuals sistemes de reconeixement de veu i d'imatges o alguns traductors automàtics i el chatGPT es basen, en part, en aquests descobriments que han revolucionat la Informàtica del primer quart del segle XXI.

Finalment, el Premi Nobel de Química ha anat a parar a **David Baker**, pel disseny computacional de les proteïnes i a **Demis Hassabis** i **John M. Jumper**, per la predicció de l'estructura de les proteïnes. Gràcies a noves tècniques computacionals, algunes d'intel·ligència artificial, es pot conèixer amb antelació com es plegarà una proteïna que se sintetitzi i quina forma adoptarà. Això és fonamental per comprendre la seva acció química, perquè la forma que adopta una proteïna determina bona part de la seva funció. Altrament, gràcies a aquestes noves tècniques, es poden dissenyar i comprendre molt millor algunes molècules emprades en farmacologia, com els antibiòtics, tan necessaris en els temps de resistències bacterianes que corren.

Arrapavent

TITUS LLANGORT • Guionista

"En una altra vida"

Quan plou amb generositat, com avui, és un goig veure amb quina velocitat i disciplina corre l'aigua. La disposició d'aquest poble lleugerament costerut fa que els dies de pluja totes les aigües conflueixen al punt més baix, per sota del safareig. Als teulats, les teules arrenghen l'aigua cap a la canalera, que l'escup al carrer, metres més avall. Només l'església i la sagristia van preveure unes gàrgoles per espargir l'aigua a la Plaça Major, protegint murs i finestres de regateres i humitats. Les cases més grans recullen l'aigua cap a l'era, on omplen coms i cisternes. Però la major part de l'aigua que plou al poble va sumant-se des de la part alta, circulant disciplinadament pel mig dels carrers empedrats, i ajuntant-se promíscuament amb les altres corrents, que semblen cordes trenades d'aigua. Algunes filtra pels embornals, però tota acaba aplegant-se al bassal groc, sota el safareig del poble, que és on comença el torrent que corre cap avall, salvatge i costerut, ple de cascades, salts i tolls.

A la bassa li diem *groc*, però de groc no en té res. És cert que algunes setmanes, entre setembre i octubre, el vent hi porta les fulles madures de bedolls i castanyers, que hi fan una capa ben atapeïda i ben groga. Però més aviat creiem que li diuen així per la semblança de *groc* amb la veu de les granotes, els raucs, que són les mestresses del bassal. La nostra relació amb l'amfibi deu venir de molt lluny, fins al punt que algunes de les gàrgoles de la sagristia representen cares de granotes, i l'única casa que llueix un escut heràldic llaurat a la pedra inclou una granota rampant, fet que juraria totalment inèdit.

Alguns pobles veïns, quan fan befa de nosaltres, en lloc d'arrapaventins ens diuen arraucs, jugant també entre el rauc i el ruc. A mi, de fet, m'agrada més com sona arrauc que no pas arrapaventí.

De totes maneres, avui les granotes no diuen ni groc ni rauc ni res. Estan colgades sota el fang, esperant la primavera. La pluja ha fet córrer totes les fulles del bassal torrent avall, iniciant les hostilitats del fred i declarant unilateralment el canvi de decorat, del groc al marró esmoreït.

No ha parat de ploure en tota la tarda, és força fosc i es fa molt difícil saber, sense mirar el rellotge, quina hora és. Escalfarem una mica de brou i mirarem com dansa el foc a terra, mentre la nit es confirma, aquí, a Arrapavent.

l'quiòsc

On gaudir d'una experiència gastronòmica única

C- Km90, C-13, 25630 Talarn
www.loquiosc.com

Cal posar el focus en la proximitat

RAMON GRAU • President de l'AMIC

L'AMIC és l'entitat referent dels mitjans de proximitat de tots els territoris de parla catalana, som 600 mitjans associats sota aquest paraigua,

que dona servei i veu conjunta a aquest ecosistema comunicatiu territorial únic al món, sens dubte la xarxa de publicacions tant en suport paper, digital com audiovisual més important, rica i diversa de l'àmbit lingüístic català amb una difusió conjunta d'1.300.000 exemplars impresos i unes audiències digitals de més de 15 milions d'usuaris únics mensuals. Sense la tasca imprescindible que fan aquests mitjans, els nostres pobles i ciutats, el territori seria més pobre, menys plural, menys participatiu i democràtic i amb menys sentit d'identitat i pertinença. I si parlem de la llengua, tots aquests mitjans utilitzen majoritàriament el català, fins i tot a les àrees metropolitanes i a les grans ciutats.

Fa pocs mesos, l'AMIC vàrem celebrar a La Pedrera de Barcelona el primer Premi Internacional AMIC Mitjans de Proximitat, un premi que destaca el rigor i l'excel·lència professional amb una perspectiva catalana, europea i internacional. Els guanyadors van ser un mitjà nord-americà, 'The Outlier Media'; un danès, 'Der Nordschleswiger'; i un català, 'Revista Cambrils'.

Vam voler aprofitar la trobada per escoltar les experiències i la realitat del nostre sector en altres països

dels quals ens volem emmirallar.

Davant la baixada d'ingressos de la publicitat tradicional i de la necessitat de preservar aquests mitjans, ja que sense ells s'ha demostrat que apareixen els deserts mediàtics i amb ells la despersonalització i la pèrdua de referents i de participació, fet que dona pas als populismes i a la propagació de falses notícies, aquests països disposen d'eines per tal que aquestes capçaleres no pateixin per la seva viabilitat i desapareguin. A banda dels ajuts de les administracions a través de subvencions i campanyes de publicitat, tenen altres mecanismes, en el cas dels Estats Units, la feina la fan fundacions sense ànim de lucre destinades a invertir en projectes d'interès per al país i entenen que la premsa de proximitat és un bé que cal preservar. Això sí, en aquests països el mecenatge social i cultural té grans avantatges fiscals, tant per les empreses com per les persones, avantatges que en el nostre cas no hem sabut articular.

Ben a prop, al País Basc hi ha exemples de fundacions que tenen un braç inversor a diverses empreses i una part dels guanys els reverteixen en projectes que difonen l'eusquera. Aquest model podria ser un bon mirall per enfortir el català, en un clar retrocés social i els mitjans de proximitat som la torre de defensa de la nostra llengua. Aquí voldria destacar l'encert de crear una Conselleria específica.

Cada vegada més els mitjans d'informació, sobretot els de proximitat amb estructures difícils de mantenir, necessitaran alternatives comple-

mentàries als ingressos tradicionals agreujats per la crisi del comerç i per la dependència de les grans tecnològiques que monopolitzen les xarxes, amb un excés de missatges en gran part falsos o tendenciosos. Per altra banda, tot i que la intel·ligència artificial pot suposar una amenaça, també pot ser un aliat, sempre que al centre hi hagi el compromís de la missió periodística.

Darrerament, hem trobat més sensibilitat per part dels responsables de la Generalitat de Catalunya, s'han incrementat les campanyes institucionals i s'han recuperat els projectes per a mitjans en català, però continuem patint el barcelocentrisme i que la major part del volum d'inversió sempre se'n vagi als grans grups mediàtics. Cal fer un canvi d'enfocament i valorar el pes que representa aquesta riquesa singular, plural i diversa de mitjans.

Per a la normalització com a país, sobretot lingüística, els mitjans de proximitat sempre hi som, el nostre compromís amb el servei públic i amb els interessos del dia a dia de la gent, està fora de dubte. Convé que els nous responsables de la Generalitat i aquí hi afegiria de la resta d'administracions, trenquin tendències sistèmiques i valorin de veritat l'actiu que representen els mitjans de proximitat, la que segons tots els estudis, gaudeix de més confiança de la ciutadania.

Com diu la nostra darrera campanya publicitària; som el "batec de la comunitat"

8 DE NOVEMBRE DE 2024

RURALISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Espai Joan Planes (Estamariu-Alt Urgell)

PERIODISME
♥ RURAL

www.periodismerural.cat

INSCRIU-TE AQUÍ ➡

L'equilibri
perfecte

Gaudir i
protegir

A la natura, els actes
incívics no hi caben.

Descobreix l'equilibri entre gaudir i protegir a
espaisnaturals.cat

Generalitat
de Catalunya

Enyor

JOSEP ESPUNYES • Escriptor

Al darrer article publicat al digital www.viurealspirineus.cat, «El Govern de la Generalitat aprovarà el projecte de llei de l'Estatut de municipis rurals», hi parlava de la diàspora que ha patit el municipi de Peramola en el decurs de cent cinquanta anys —pèrdua de dos terços de la població— i, de retruc, de la diàspora que també ha patit la ruralia catalana. Una tragèdia.

Pensar en el temps passat m'omple d'enyor. Sobretot si rememoro el temps de quan era nen amb calces curtes i vivia a **Peramola** amb els pares, a mitjan segle XX. Un nen que quan em preguntaven com em deia —nom i cognoms— ho havia de dir acompanyat d'un «Per servir a Déu i a vostè», i que cantava el «Cara al sol» cada matí en entrar a estudi, després d'haver resat el pare-nostre, tot amb una llengua forana que no era la del carrer ni la de casa. Aleshores, al poble encara hi havia cosa d'uns sis-cents veïns i tot traspuava vida, hivern i estiu, plougués, nevés o fes sol.

Traspuaven vida **els carrers i la plaça**, envaïts per una canalla —n'erem una vuitantena, de sis a catorze anys, nens i nenes— que no parava de jugar-hi amb una energia desbordant: a vist, a calçó, a amagar culs, a futbol amb pilotes de drap o de goma, a palet... Una canalla que jugava quan no havia d'anar a estudi, o quan no havia d'assistir a algun acte religiós o d'adoctrinament a l'església, o quan a casa no li manaven feina, com ara anar a fer herba per als conills —com els agradaven, les corrioies i els llicsons!—, o anar a aviar les vaques perquè pasturesin una estona al ras, o vigilar quan l'aigua arribava al capdell de l'era en regar els horts a l'arribada de la calor...

Traspuaven vida **els camins del terme** —ara pedregosos, ara polsosos, ara fangosos—, on sempre tro-

El carro de bous de ca l'Antigues, cap al 1930. El carro va significar un gran avanç per al tràgic de fato que comportava, i comporta, la feina de pagès. Arxiu Roser Roca.

baves algun veí o altre amb qui fer petar la xerrada, d'anada cap al tros o de tornada cap a casa, sempre a cavall de les espardenyas, en contacte directe amb una terra que tothom trepitjava constantment —avui, qui més la trepitja són les rodes dels vehicles autopropulsats, sempre amb pressa—, i també algun carro, tirat per un animal o dos i conduït pel carreter, molts amb una cigarreta o un caliquenyo fumejant als llavis...

Traspuaven vida **els conreus i els boscos**, amb remor de veus suspeses en l'aire i algun bram de ruc, o algun renill de cavall o egua, o algun mugit de bou o de vaca, o algun clapit repetitiu de gos, o el cant sempre agradable d'un moixó —quants i quants se n'ha perdut!—, que t'arribava de prop o de lluny, ja fos al temps del segar i batre, ja fos a l'hivern tot fent llenya per a cremar al foc...

Traspuaven vida, sobretot, la **barberia del Fermí**, la **fusteria del Joan del Guetano**, l'**espardeyeria del Lluís** i les **dues ferreries, cal Quim i cal Miqueló** —l'únic local que hi queda, d'aquests cinc—, a entrada de nit, lloc de reunió de molts pagesos que ja havien apariat

la quadra i feien temps a l'espera del sopar que es crusprien a casa amb la família...

Traspuaven vida, al cor d'estiu, **les escales del Castell, o el portal Major** —o de **Baix**, o de **la Bassa**—, amb rotllets de veïns que prenien la fresca al carrer havent sopat, en un repòs reparador del cansament que els havia reportat la feixuga feina del dia —segar o batre— sota un sol abrasador, xerra que xerraràs...

Traspuaven vida les **festes assenyalades**, sempre esperades amb ànsia i amb tot un poble que s'hi lliurava en cos i ànima per tal de viure-les intensament, amb les sessions de ball amb orquestra —tarda i nit— com el moment culminant de divertiment i ocasió primordial d'acostament físic entre els joves, nois i noies; una acció severament prohibida —pecaminosa— per la moral catòlica imperant. Ara bé, les festes diguem-ne normals, el ball era amb gramola o bé amb acordió —tret de la quaresma, en què no es podia ballar—, i amb sardanes, també amb gramola, a la pista del frontó del Casino a l'hora de fer el vermut al migdia...

Traspuava vida el Casino —aleshores s'obria divendres a la nit, i dissabte i diumenge—, sobretot si el dia era rúfol, plogués o nevés: és gran i no s'hi cabia, amb totes les taules ocupades jugant a la manilla —més tard va arribar la botifarra—, al solo, al subhastat o bé al ruquet... Unes taules, pel que fa a jugar-hi a cartes, que avui es moren d'avorriment, perquè el jovent ja no hi juga, amb l'atenció al mòbil o a la tauleta tàctil...

Traspuaven vida la porta, els balcons i les finestres de cada casa, obertes totes tot l'any, amb testos de flors i roba estesa, i les xemeneies que treien el cap per sobre de les canals de les teulades, que no paraven d'escopir fum, senyal que hi havia una olla al foc o la caldera-da per als porcs...

Avui, en canvi, fer un tomb pels carrers de Peramola, sobretot un captard d'hivern, és caminar-hi en solitud. Pots resseguir tots els carrers i places del poble i no veure-hi una ànima ni per mal de morir. La poca gent que hi queda, més padrins que joves, es tanca a casa amb

Ballada de sardanes, amb gramola, al frontó del Casino, cap al 1960. Arxiu Josep Espunyès.

la televisió per companyia i distracció, en comptes del tradicional foc a terra, suplert pel gas o l'estufa amb pèllets...

Decididament, la manera de viure amb el temps ha canviat.

L'única cosa que no hi ha canviat, a Peramola, és el toc greu de les hores de la **campana Maria**, precedit del toc agut dels quarts de la campana xica, batejada popularment «la **Campaneta**».

Agrònoma

Distribuidor de:
PIRENAICA

Realitzem treballs amb desbrossadores de tractors grans i manual de cunetes, prats i boscos

**VISITA
LA NOSTRA
NAU!**

Hi trobaràs els productes que necessites per al sector agrari:

638 172 762

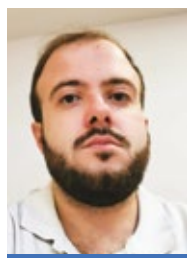
Polígon Industrial els Salancons, nau 22-23 Sort

- Pinsos
- Adobs
- Fertilitzants
- Eines

... i molt més!

Ara fa cent anys, pels cims de la Serra del Cadí (Novembre, 1924)

DANIEL FITÉ ERILL • Historiador. Graduat en Història (UB) i estudiant del Grau en Dret (UOC)

Al tombant del mes d'octubre de l'any 1924, el cada dia més pròxim retorn a la normalitat constitucional semblava encara emmirallar els discursos de la classe política benestant. A l'espera de la finalització de les operacions de replegament al Marroc, dirigides pel propi general Primo de Rivera, multitud d'articulistes teoritzaven sobre

«las manifestaciones del Directorio, que un Gobierno de hombres civiles substituya a los elementos militares que en la actualidad ocupan el Poder». La política «del porvenir» no consistia en ressuscitar els vells partits polítics «descompuestos y sin estimación pública, sino en dar vida activa a nuevos órganos y a eficaces programas, mediante los cuales España, libre de trabas y lacras, vigorosa de ciudadanía, pueda realizar sus viejos anhelos».

Lluny de l'estèril retòrica regeneracionista quelcom estava canviant al nostre país. La nova llei de règim local, el conegut com a «Estatuto Municipal», en vigor des del mes d'abril de 1924, havia estès el dret de sufragi a més de la meitat de la població, la femenina, fins aleshores privada d'exercir-lo per raó del seu gènere, tot i això, de forma restringida. Així, gaudien del nou «derecho de sufragio [...] las españolas mayores de veintitrés años que no estén sujetas a patria potestad, autoridad marital ni tutela, y sean vecinas, con casa abierta, en algún término municipal» deixant la porta oberta a ser designades per ocupar càrrecs públics. El dia dotze d'octubre d'aquell mateix any, al Talladell, al costat de Tàrraga, es constituïa, sota els auspicis del respectiu delegat governatiu, el primer Ajuntament «a base de dones de la localitat». **Les llums d'esperança envers el futur, sota la tutela del Directori, topaven amb el mur infranquejable de la censura i de la suspensió «sine die» de les garanties constitucionals.**

El passat poblava en aquells dies els cementiris d'arreu de Catalunya, a les portes de la diada de Tots Sants, on com cada any, des del panteó més opulent fins a la tomba més humil es cobrien de flors i de records. Aquell any, la concurrència als cementiris era extraordinària «favorescuda per l'esplendidesa del temps [...] durant el matí foren moltes les persones que acudiren a pregar davant les tombes dels éssers volguts, mentre capellans recorrien els cementiris resant responso». A la ciutat de Barcelona, damunt la tomba d'en Cèsar August Torras, cèlebre patrici de l'excursionisme català, un «feix de branques de pi d'avet del Pirineu, i de roure, lligades amb una cinta dels colors catalans, en la qual anava escrita l'endreça» romani en com a perenne testimoni de l'estima i enyor dels socis i amics del «Centre Excursionista de Catalunya».

El dissabte, dia 1 de novembre de l'any 1924, a les nostres muntanyes, «la Cerdanya, sota el dia clar i lluminós, lluita tota una gamma de coloracions i contrastos: colors

apagats, dels prats i dels pobles, i colors encesos – vermell i groc – del fullatge dels seus arbres, talment com si la Natura-lesa, abans de perdre's dins la hivernada i abans d'amagar-se sota les neus, es volgués acomiadar amb davassall de colors desconcertants, amb una simfonia de bellíssimes tonalitats». A un quart de dues del migdia, l'eixordador brunzit de la locomotora del «Rápido de la Cerdaña» trencava el silenci de l'estació d'Alp on ja estava preparat el servei d'automòbil fins a la Seu d'Urgell. **En aquell tren viatjaven «uns quants socis del Centre Excursionista de Catalunya» encapçalats pel jove Josep Maria Guilera, de 24 anys d'edat, amb l'objectiu manifest de recórrer «per dalt de tota la llargada i imponent serralada del Cadí» que s'alçava al seu davant com «ciclòpich mur en forma de montanya».**

El poble d'Ansovell reunia, l'any 1920, uns 153 habitants de fet, i 161 de dret, repartits en 33 cases habitades, essent el nucli de població més gran de Cava

A mitja tarda, els intrèpids excursionistes baixaven del cotxe de línia a la parada dels Banys de Sant Vicenç, davant mateix de l'estació balneària «de construcció moderna, muy cómoda e higiénica, con teléfono y buen servicio de hotel», al costat del cabalós riu Segre. La temporada oficial havia acabat ja feia una colla de setmanes. La tranquil·litat tornava a regnar enmig de la «vegetación exhuberante y frondosas arboledas» del seu entorn. Acabava de començar la caminada de més de dues hores fins al poble d'Ansovell deixant endarrere el poble d'Arsèguel, fins on ja arribava un camí carreter construït sota el patronatge de la Mancomunitat de Catalunya.

Al capvespre, l'arribada dels forasters va produir «estranyesa i curiositat» a Ansovell, «típic poblet poc visitat i del tot desconegut per als excursionistes, [...] situat dessota mateix de la serra i a tocar gairebé de les parets del Cadí». El poble d'Ansovell reunia, l'any 1920, 153 habitants de fet, i 161 de dret, repartits en 33 cases habitades, essent el nucli de població més gran del municipi de Cava. A mitjans del segle XIX, la parròquia de Sant Martí d'Ansovell havia arribat a tenir «sesenta y siete vecinos, con cuatrocientas cincuenta y una almas, incluso los diez y seis del anejo de Cava, su titular San Clemente, cuatro del de Viñoles, su titular San Cristóbal, y ocho casas solares». Els il·lustres visitants van ésser hostatjats a «l'hostal, a cal Banau [Barral?]]» on foren acollits «amb un xic de reserva que aviat desapareix, essent ben atesos i trobant primitiva, però excel·lent taula i bon llit».

Ara fa cent anys, el diumenge, dia 2 de novembre, «amb les primeres clarianes» els audaços expedicionaris enfilaven dret cap al «petit i ben situat Santuari del Tossal (mitja hora més amunt)» on van poder

Un pioner esquiador observa la Serra del Cadí coberta del seu abric hivernal des del coll de Prat d'Aguiló ara fa cent anys. Pocs dies després del pas de Josep Maria Guilerà i els seus companys excursionistes els cims del Cadí devien presentar aquest espectacular aspecte. Retall d'un clixé de Lluís Estasen. Arxiu familiar de cal Serni de Cabó, TCB_369/2024.

«admirar al nostre gust les muralles altíssimes que teníem al davant». Així, des del santuari de la Mare de Déu del Boscal, autèntic centre espiritual del país, van enfil·lar cap a les «Tres Canaletes», pujant per la Canal del Migdia, «i en ésser molt amunt seguim amplexos relleixos diagonals en direcció Est, anant a saltar a les canals del costat, des d'on guanyem la carena de la Serra». Malgrat «l'extensió i alçada d'aquestes canals i l'impressionant espectacle que ofereixen les altíssimes parets que les reclouen i separen» l'ascensió no va ésser perillosa, ja eren al damunt del Cadí.

La vista des del capdamunt de la carena era magnífica, «dominàvem tots els nuclis muntanyosos de les terres de Girona i Barcelona, i bona part de les de Lleyda i Tarragona». El temps, «acabava de donar més bellesa a aquella visió, puix el cel era blau i àdhuc els dilatats horitzons estaven nets de tota boira i calitja». Amb aquestes condicions excel·lents iniciaren «la travessia pels cims pedregosos del Cadí, pujant turons i davallant vers els colls on comencen les canals, abocant-nos sovint arran la timba per fruir també d'aquell caos de cingles i parets allisades». Al llarg d'aquell dia, l'ascensió pels cims de la Serra del Cadí els va conduir al puig de la Canal Baridana, arribant, hores més tard, al pic de Costa Cabirolera i a la serra dels Cortils, seguint ja les passes de l'excursió realitzada més de dues dècades abans, l'estiu de l'any 1903, pel mateix Cèsar August Torras.

La tarda avançava ràpidament, «sota els cingles, en mig de fosca boscuria, veïem ja el menut Santuari de Bastanist, a més de mil metres de fondària [...] s'havia ja acabat tot el trajecte de carena del Cadí, i per un corriol obert dins la tartera davallàvem cap al Coll de Prats d'Aguiló».

El sol «tenia pressa ara d'amagar-se enllà de les muntanyes de Sant Joan de l'Herm i del Pallars, i la seva llum esbiaixada, posava tot just una pinzellada vermella de dalt a baix de cada carena, deixant les comes en la penombra. Només la plana de Cerdanya que rebia de ple aquell davassall de claror morent, apareixia tota embolcallada dins fantàstic incendi. Bellver, Puigcerdà, els amplexos cercles del Segre, els poblets i les prades totes, eren presos d'aquell mantell de foc. Mica en mica, però, l'incendi minva, començant pel capdavant de la plana. Un xic després, ja solament Puig d'Alp i el Puigmal, semblen de ferro roent, i quan les flames fugen cel amunt, ja damunt la Cerdanya planaven aquelles ombres blaves i morades del capvespre».

Els excursionistes tingueren temps encara de realitzar la planificada «visita de reconeixement i estudi per l'emplaçament del projectat Refugi a la Serra del Cadí». La foscor queia juganera, el temps semblava voler canviar, era hora de tornar a casa, els viatgers tenien encara per davant «un bosc espès i selvatge per travessar i una vall gens perdedora, però amb cingles i pregones torrencials». Un merescut descans els esperava a Bastanist. L'endemà, dilluns, festivitat de Sant Ermengol, «damunt la Cerdanya deixàvem unes boires fines i estiregassades, que ens deien clarament que haviem tingut la gran sort d'aprofitar per a les nostres jornades d'excursió els dies més bells» d'aquella tardor enguany centenària. La rutina tornava pels cims de la Serra del Cadí, els isards buscaven aixopluc, fines volves de neu queien sobre els vorals de la font del Cristall, cobrint de blanc els paisatges de somni dels versos de Verdager.

Continuarà!

El Museu de Llivia cataloga el fons de la biblioteca de la farmàcia Esteva

REDACCIÓ • Llivia

El Museu de Llivia ha catalogat, aquest últim mes, tot el fons de la biblioteca de la farmàcia Esteva. Així, s'ha pogut classificar 152 registres que corresponen a 213 llibres del fons en una tasca de catalogació que ha dut a terme la bibliotecària documentalista, **Lara Díaz Martínez**, de l'empresa Veraicon 2012 SL. Aquest projecte s'ha pogut desenvolupar gràcies a una subvenció del servei de Biblioteques de Catalunya del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

L'aspecte més rellevant d'aquesta tasca és que la catalogació del fons ha permès incloure el fons llivienc al Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic, una eina digital que recull milions de títols i els posa a l'abast del gran públic i, especialment, dels estudiosos. A més, afegeix el Museu de Llivia com a institució col·laboradora del catàleg, com ho són les grans institucions culturals, socials i patrimonials del món. El director del Museu de Llivia, **Gerard Cunill**, detalla, també, que la catalogació permetrà planificar les actuacions de conservació i restauració al fons bibliogràfic.

Exemplars únics

De la feina duta a terme, i una vegada introduïdes les dades obtingudes al catàleg, s'ha pogut constatar que alguns dels exemplars existents a Llivia són únics o tenen altres rèpliques en un o dos llocs del món. És el cas d'un recopilatori de textos de **Pierre Laurent la Carré** que només és a Llivia o a la Universitat de Califòrnia, si més no, registrat en

el catàleg digital. Hi ha altres paral·lismes amb llibres de la farmàcia Esteva que només es troben a les biblioteques nacionals d'Espanya i de França.

Els llibres que han estat catalogats són dels segles XVI al XX. Tots han estat documentats, amb número de registre intern del Museu i número de registre en el catàleg virtual. Les fitxes hi apareix una descripció completa del llibre: títol, autor, edició, lloc de publicació i any. A banda, destaca si el llibre és incomplet, si està malmès i el seu estat. En general, val a dir, els volums que es conserven a Llivia presenten un bon estat de conservació.

Pel que fa a les temàtiques, hi ha receptaris de farmàcia i llibres dedicats a legislació, zoologia, botànica, medicina, química o cirurgia. Tots els llibres han estat catalogats, però la subvenció no incloïa la classificació de revistes i manuscrits, materi-

Els llibres que han estat catalogats són dels segles XVI al XX. Alguns exemplars són únics al món

al que ha quedat fora de la catalogació en aquesta fase del projecte. Val a dir que el Museu de Llivia ja treballa per demanar, ara, altres subvencions que permetin la digitalització dels exemplars més especials i únics per preservar el seu valor.

✓ Pinsos i barreges per a tots els animals ✓ Ulladors, adobs, fitosanitaris i jardineria ✓ Serveis i treballs agrícoles ✓ Gestoria i assegurances ✓ Serveis veterinaris ✓ Agrobotiga pire@coopirenaica.com Pirenaicascl 659-448-538	LA SEU D'URGELL C/ Sant Ermengol, 48 973 35 51 94 PUIGCERDÀ Av. Pirineus, 27 972 88 47 12 BELLVER DE Cerdanya Pg. Pere Elies, s/n 973 51 08 52	Marques disponibles de pèl·lets: Qualitat: EN Plus A1 enerbio Qualitat: EN Plus A1 disponible en sac de 15 kg Venda a l'engròs i al detall obert a socis i no socis
---	---	---

Mil anys del veredict sobre la propietat de l'església de Sant Martí de Cortiuda (Peramola)

JOSEP ESPUNYES • Peramola

Reculem en el temps. Som a l'acabament del primer mil·lenni de la nostra història, de la història de Catalunya, tant com a poble com com a nació. En aquells dies, els primers comtes catalans, emancipats del domini dels reis francs, afavoreixen les donacions de béns als monestirs religiosos que ja hi ha —o bé als que es van creant—, a fi d'estendre el seu domini territorial. Unes comunitats religioses que majoritàriament segueixen la regla de sant Benet, en una vida dedicada al treball i a l'espiritualitat a la recerca de Déu, i que també serveixen per a repoblar contrades que havien cuidat quedar-se sense població a causa de les guerres.

Un dels monestirs que s'aixequen en aquells dies és el de Santa Cecília d'Elins, a prop de Cassovall (Montferrer i Castellbò), i avui desaparegut. El funda el comte Guifré, dit el Pelós, l'any 881, i una de les donacions que rebrà aquest monestir benedictí, noranta anys més tard —concretament el dia 6 de gener de l'any 971—, serà l'església de Sant Martí de Cortiuda, juntament amb els seus llibres, els seus ornaments i la seva parròquia.

Una donació que prové del comte Borrell II, i de la seva esposa Ledgarda, que no es posarà gens bé al bisbe Ermengol, al capdavant del bisbat d'Urgell en aquells dies, perquè entén que l'església de Sant Martí de Cortiuda és al bisbat, a qui pertany.

Absis de l'església de Sant Martí de Cortiuda. Foto: Enciclopèdia Catalana. J. A. Adell

Sotmesa la propietat de l'església de Sant Martí de Cortiuda a judici, perquè les dues parts defensaven que era seva, el veredict del plet s'emet el dia 1 de novembre de l'any 1024, a l'església de Sant Pere del castell de Ponts, en presència del comte d'Urgell, Ermengol I; el comte de

Barcelona, Berenguer Ramon I, i la seva mare, la comtessa Ermessenda.

La sentència, dictada pel jutge Ponç Bonfill Marc —un dels redactors dels *Usatges de Barcelona*—, va ser a favor del bisbat d'Urgell. I sembla que ho va determinar així perquè l'església de Sant Martí de Cortiuda constava inventariada a l'Acta de consagració de Santa Maria de la Seu. Una sentència que, encara avui, és motiu d'estudi i exposició de parers d'historiadors com ara Carles Gascón, Benigne Marquès, Climent Miro o Oriol Vergés.

És bo recordar aquest fet. Recordar-lo i aprofundir en l'estudi de tot el que en sabem a fi de saber-ne més. Però primer de tot potser caldria que tinguéssim present que mil anys enrere tota aquesta terra, des dels cims del Pirineu fins a les platges del litoral, era terra de catalans i regida per catalans. Una terra en què els membres del Casal de Barcelona, amb noms com Guifré el Pilós, Borrell o Berenguer Ramon, anaven assentant els fonaments del que hauria de ser la Corona catalano-aragonesa. Era una terra governada pels seus propis dirigents, una terra que es regia per les seves pròpies lleis, i unes lleis que aplicaven jutges que eren fills de la mateixa terra.

Absis del que fou l'església de Sant Martí de Montllevir, avui habilitada com a habitatge. Foto: Francesc Riart.

Ho repetim. Coneguem el nostre passat, estudiem-lo, aprofundim-hi. Tot el que n'aprendrem i n'anirem sabent s'ha de convertir en un estímul constant, en un corrent de vitalitat incessant, que alimenti la nostra voluntat de recuperació nacional amb dignitat, amb integritat i amb honorabilitat.

Afegit

Fins ara, l'església de Sant Martí que s'associava amb la que es va donar al monestir de Santa Cecília d'Elins era la de Sant Martí de Cortiuda. Tanmateix, estudis actuals fan pensar que l'església donada hauria pogut ser la de Sant Martí de Montllevir, a uns tres quilòmetres de distància en línia recta de Sant Martí de Cortiuda i actualment habilitada com a habitatge.

Neix Pallars Gastronòmic per reivindicar els productes i la cuina del Sobirà i el Jussà

MARTA LLUVICH • Sort

Pallars Gastronòmic és una iniciativa impulsada per un grup d'empreses agroalimentàries, restaurants i ens públics que reivindica la gastronomia del Pallars Sobirà i el Pallars Jussà, els seus productes i la seva cuina. En aquest moment formen part de Pallars Gastronòmic més de cinquanta restaurants i productors que han subscrit una carta de deu compromisos on manifesten el seu reconeixement pel producte i la gastronomia del Pallars, es comprometen a preservar la identitat culinària d'aquestes comarques, a prescriure els productors i restaurants que s'han adherit a la campanya o a impulsar pràctiques sostenibles. Aquest dimarts han rebut l'acreditació.

Totes les empreses adherides a **Pallars Gastronòmic** a partir d'aquest octubre mostren aquesta carta en un lloc visible del seu esta-

Empreses adherides a Pallars Gastronòmic amb l'acreditació que posaran en un lloc del seu establiment / M. Lluich

bliment. Es tracta d'una campanya "àmplia i no exclouent" i, per tant, està oberta a acollir a tots aquells establiments i productors que s'hi vulguin afegir, va dir la tècnica de l'Ajuntament de Tremp, **Dolors Etxalar**.

Les empreses integrants a Pallars Gastronòmic visibilitzen la col·laboració entre el sector de la restauració i la producció i elaboració agroalimentària del Pallars; participen en esdeveniments de promoció de la gastronomia local, etc.

S'apropa Nadal i tornen els lots del Menja't l'Alt Urgell

REDACCIÓ • La Seu d'Urgell

Com cada any, no ens n'adonarem i ja tindrem les festes de Nadal a sobre. És per això que a Menja't l'Alt Urgell hem volgut ser previsors i ja ens hem posat a preparar els lots de Nadal! Un any més, us oferim diferents tipus de lots adaptats a les demandes dels nostres clients, empreses i particulars.

Tanmateix, a tots ells hi trobareu productes ben variats, des de mel, melmelades, carn, embotits, formatges, vi o cervesa, fins als clàssics que no poden faltar per Nadal, com ara torrons i neules. Tots són productes km0, de primera qualitat, fets pels productors de l'Alt Urgell, amb productes convidats de les comarques veïnes. Amb els lots de Menja't l'Alt Urgell us emportareu un bocí de la comarca a les vostres taules!

Com sempre, els lots es faran a mida del que requereixi cada consumidor o empresa, adaptant-se al pressupost i preferències del client.

Lots solidaris

Comprant els lots de Menja't l'Alt Urgell no només ajudeu als petits productors agroalimentaris i artesans de la comarca i fomenteu la producció de km0, sinó que també contribuïu a ajudar a projectes socials.

No espereu a última hora i encarregueu ja els vostres lots! Podeu fer-ho presencialment a la botiga de la plaça Patalín, 2, de la Seu d'Urgell, al telèfon 635660931 o al correu electrònic menjatalturgell@gmail.com.

**ASSOCIACIÓ
DE PRODUCTORS
ARTESANS
DE LA COMARCA DE L'ALT URGELL**

E-correu menjatalturgell@gmail.com

Telf: 635660931

Menja't l'Alt Urgell

WWW.MENJATLALTURGELL.CAT

La Venda de Proximitat està regulada i permet identificar els pagesos catalans que venen ells mateixos els seus productes al públic, segons el Decret 24/2013

La IX edició del Curtàneu

REDACCIÓ • Valls d'Àneu

Curtmetratges per a tots els gustos premiats per la crítica i els festivals de referència nacional i internacional. Aquesta és la proposta de l'Associació Cineasta Curtàneu que convida a descobrir les Valls d'Àneu **del 5 a l'11 de novembre** amb una marató de cinema i activitats paral·leles en diferents municipis d'aquest territori del Pallars Sobirà. **Espot, Isil, València d'Àneu, Esterri d'Àneu, Escaló i Son** seran els 6 pobles que acolliran 7 escenaris del Curtàneu que aquest any arriba a la IX edició amb un total de 56 curtmetratges que es projectaran en 10 sessions.

El programa ofereix curtmetratges de diferents durades i temàtiques, entre la ficció, l'animació i els documentals, amb sessions temàtiques pel cinema esportiu, mediambiental, familiar i, una sessió dedicada als premis **VOC** atorgats per Òmnium Cultural.

A banda de les sessions oficials també hi ha previstes 7 sessions dedicades als escolars, una per a la gent gran de la Residència d'Esterri d'Àneu i **una d'inauguració**, en el marc de la presentació de la mostra a la sala Àrnica del Consell Cultural de les Valls d'Àneu, el dia 9 de novembre. També es projectarà el **nou curtmetratge realitzat pels alumnes de l'escola La Closa d'Esterri d'Àneu**.

Les Valls de Valira i els motarrots

REDACCIÓ • Valls de Valira

L'Ajuntament de Les Valls de Valira ha organitzat un programa d'activitats, sota el nom de **Motarrots: Malnoms amb Història, Cultura amb Ritme**, que es duran a terme al llarg d'aquesta tardor per donar a conèixer aquests mots als habitants del municipi. L'objectiu és preservar els motarrots, un pilar molt singular del patrimoni cultural de l'Alt Urgell. Es tracta del malnom amb el qual es fa referència als habitants d'un poble que són coneguts per la gent dels municipis de l'entorn.

Els motarrots tenen l'origen en un fet històric, una llegenda, un costum o bé en la geografia, manera de ser, climatologia o algun tret característic que singularitza cadascun dels pobles. Tenen la fama de ser malnoms perquè sovint es decidien amb una intenció irònica, pejorativa o ofensiva per la tradicional rivalitat entre pobles veïns.

L'investigador, lingüista i poeta Josep Espunyes, ha estat l'encarregat de fer un exhaustiu treball de recerca sobre els motarrots de l'Alt Urgell. Ha aconseguit recollir gairebé tots els dels pobles de la comarca, molts d'ells amb diversos motarrots. A més a més, Espunyes n'explica l'origen i el motiu, un per un al seu llibre *Alt Urgell. Motarrots, fets, llegendes* (Edicions Salòria, 2011). Aquest estudi suposa una obra de gran valor etnogràfic.

EN QUÈ I COM ET PODEM AJUDAR?

- Professors especialitzats en els diferents àmbits científics
- Aula Virtual ScienceBits per reforçar/ampliar continguts
- Aula Tecnològica : treballa i connecta't des de l'acadèmia

MARISOL CANAL JIMÉNEZ
Llicenciada en Matemàtiques (UPC)
Especialista en Didàctica de les Matemàtiques (UPF)

MATRÍCULA OBERTA CURS 24-25

- **Assignatures científiques** : matemàtiques, física, química, biologia, dibuix tècnic...
- Acompanyament en l'elaboració i presentació del **Treball de Recerca de Batxillerat**.
- Preparació **PAU, POB - PCE (Andorra) i Batxillerat Internacional**.
- Aula d'estudi científica per alumnes de **cicle superior de primària**.

Classes individuals o en grups reduïts. Presencial i online.

📞 639 87 21 46 ✉ academiapirineus@gmail.com
 📍 @academiapirineus 📍 C/ Bisbe Iglesias Navarra 11, La Seu d'Urgell

El Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça ofereix la formació "Cuidem-nos per cuidar"

REDACCIÓ • El Pont de Suert

El Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça ha iniciat la segona edició del programa "Cuidem-nos per cuidar", una formació de suport adreçada a persones cuidadores no professionals que s'encarreguen de l'atenció de familiars o persones del seu entorn en situació de dependència.

La responsabilitat de cuidar persones en situació de dependència recau sovint en familiars, els quals, en molts casos, assumeixen aquestes tasques sense formació prèvia. Amb l'objectiu de proporcionar eines teòriques i pràctiques, aquesta formació està dissenyada per a facilitar la tasca de les persones cuidadores i millorar la qualitat de vida de les persones dependents. Les sessions es van iniciar el 5 d'octubre i s'allargaran fins a mitjans de desembre, celebrant-se al CAP del Pont de Suert i a la seu del Consell Comarcal, amb una durada d'entre 1,5 i 2 hores per sessió.

La formació inclou sessions estructurades en diferents àmbits de treball, dissenyades per proporcionar un suport integral a les persones cuidadores i als seus familiars en situació de dependència. El curs compta amb una participació d'unes deu persones cuidadores, seleccionades i informades a través del CAP del Pont de Suert i dels Serveis

Socials Bàsics del Consell Comarcal. Durant les sessions, professionals del CAP i dels Serveis Socials abordaran temes clau per a les cures, incloent primers auxilis, mobilitzacions, higiene i alimentació, així com tècniques d'estimulació cognitiva. El president del Consell Comarcal, **Albert Palacín**, va destacar que amb aquesta iniciativa es reforça el compromís de les institucions amb les persones cuidadores, reconeixent-ne la importància i contribuint a millorar l'atenció i la qualitat de vida tant de les persones dependents com de les seves famílies.

LOSERVEI

618.69.80.98
loservisort@gmail.com

FINISTRES P.V.C.
 CRISTALLERIA
 ALUMINI
 PLADUR
 PERSIANES
 MOSQUITERES
 MAMPARES
 PORTES GARATGE
 MOTORITZACIONS
 TENDALLS
 FUSTERA GENERAL
 618 69 80 98
 loservei@gmail.com

CRISTALLERIA

FINISTRES P.V.C.

ALUMINI

MAMPARES

PERSIANES

MOSQUITERES

TENDALLS

PORTES GARATGE

PLADUR

MOTORITZACIONS

finestres d'altres prestacions

pirineuencs!

Foto: Feliu Sirvent

SARA ALIAGA:

“El nostre patrimoni ens fa diferents. L’hem de cuidar, valorar i ensenyar a les escoles”

FELIU SIRVENT

Quan vas arribar a la Cerdanya?

Fa trenta anys. El meu company, l'Oriol Mercadal, va arribar a la Cerdanya abans que jo. El 1990, va pujar a fer excavacions arqueològiques d'urgència, després la Carta Arqueològica amb l'Oriol Olesti i el 1993 li va sorgir l'oportunitat de tirar endavant el projecte del Museu Cerdà de Puigcerdà. De fet, jo vaig trepitjar la Cerdanya per primera vegada quan vaig conèixer l'Oriol, va ser ell qui em va descobrir la comarca, el seu paisatge, el seu patrimoni... En aquells anys jo treballava al Servei d'Arqueologia de la Generalitat i vaig renunciar a presentar-me a unes oposicions per poder viure junts. El 1994 vaig pujar a la Cerdanya per quedar-m'hi. Soc de Barcelona, de Sant Andreu de Palomar, però sempre he estat més rural que no pas urbana.

T'has bolcat en l'estudi i la divulgació del patrimoni...

La meua feina ha estat treballar pel patrimoni de la Cerdanya, posar-lo en valor i fer-ne difusió, donar-lo a conèixer tant als d'aquí com als de fora, i de manera especial portar-lo a totes les escoles amb l'elaboració de materials didàctics. Al Pirineu, el patrimoni cultural i el natural van junts, són indistingibles. El nostre paisatge és molt humanitzat, està molt treballat per la gent, tenim bordes i orris a 2.000 i 2.500 metres.

Com es valora actualment el concepte de “patrimoni”?

Per una banda, es veu com un pro-

ducte a vendre per atraure turisme i, per una altra, com un element diferenciador. Crec que al Pirineu el patrimoni juga aquests dos papers. És bo que sigui un producte que es vengui, s'entengui i es valori, però també ha de ser interioritzat per la gent d'aquí, que se'l faci seu. El nostre patrimoni ens fa diferents respecte dels altres. L'hem de cuidar, l'hem de valorar i l'hem d'ensenyar, per això és tan important que es comenci a les escoles.

Has dut a terme un gran nombre d'actuacions arqueològiques a la Cerdanya...

Quan vaig arribar a la Cerdanya no tenia feina i com que hi havia tot un seguit d'urgències arqueològiques, ens en vam ocupar juntament amb el Jordi Campillo. Vam estar excavant al castell de Llivia uns quants anys i vam fer diverses actuacions amb la Carme Subiranas a diferents esglésies. El meu coneixement del territori és molt arqueològic. Ara, el meu treball al Consell no em permet dedicar-m'hi, però sí seguir en contacte amb els equips d'investigadors que hi treballen a la comarca. A part de Llivia, també vàrem excavar a Talló, a Sant Serni i Sant Martí de Vilavedra, a Santa Maria d'All, a Sant Miquel de Soriguerola o a Santa Maria de Quadres, entre altres.

També estàs molt vinculada als cors de cantaires. La força del món coral, és un distintiu de la societat cerdana?

És curiós, les corals a Cerdanya tenen una llarga trajectòria: les Camillers de Sallagosa, més de cinquanta anys; la coral Cerdanya Canta, més de trenta; la Capella de Santa Maria de Puigcerdà, vint-i-cinc. Des de fa vint-i-tres anys ens trobem totes les corals cerdanes a Santa Maria de Talló unificant en aquesta Trobada el nostre patrimoni monumental i el patrimoni viu de les veus cerdanes. Són entitats transfrontereres amb cantaires d'una banda i altra de la ratlla. La música esborra la frontera política que separa als cerdans.

Sara Aliaga Rodrigo
(Barcelona, 1962)

Arqueòloga i tècnica en patrimoni cultural. Tècnica de cultura al Consell Comarcal de la Cerdanya. Membre de l'Institut d'Estudis Ceretans i del Grup de Recerca de Cerdanya.

Foto: Gael Piguillem

Comencen les obres de conservació del pont dels Palillos sobre el pantà de Sant Antoni, a Salàs de Pallars

MARTA LLUVICH • Salàs de Pallars

El pont dels Palillos, al Pallars Jussà, és una infraestructura centenària que forma part de la ruta cicloturística dels Llacs. Per garantir-ne la conservació i la seguretat, el departament de Territori, ha iniciat els treballs de rehabilitació de l'estructura, que data del 1916. Les obres per a millorar l'estat de conservació de l'estructura compten amb un pressupost d'1 MEUR i tindran una durada de sis mesos. El pont dels Palillos va ser un dels primers ponts de formigó armat a l'estat espanyol. El seu nom prové de la seva geometria estructural, en què els pilars són molt primers. Pel seu valor com a patrimoni històric, la restauració mantindrà la geometria original.

La delegada del Govern a l'Alt Pirineu i Aran, **Sílvia Romero**, ha explicat que la construcció del pantà de Sant Antoni, que es va començar a fer l'any 1913, va inundar el pas tradicional i es va edificar el pont. Durant molts anys la carretera C-13 va passar per aquest punt fins que va quedar en desús per un pont més modern. Ara, tornarà a tenir ús gràcies al pas de la ruta cicloturística, que uneix Lleida amb la Pobla de Segur, per aquest punt. Romero ha dit que és una in-

Les obres al pont dels Palillos al terme municipal de Salàs de Pallars / Marta Lluich

fraestructura que "forma part del paisatge del Pallars".

El pont és de formigó armat, té una longitud total de 57,5 metres, una amplada de 6 metres i es divideix en 4 trams, amb tres pilones tipus

pòrtic. Els treballs consistiran, principalment, a rehabilitar els paraments de formigó, reforçar les fonamentacions, implantar noves barreres de seguretat i millorar el sistema de drenatge del pont.

IMPRESSIONS SOBRE TÈXIL

Textil

No et preocupis pel disseny, dig'ns què vols i t'enviarem les propostes que millor s'adaptin al teu negoci, club, institut, trobada.....

Tracte 100% personalitzat

Printed in Alt Urgell

Hola!

(+34) 619.420.878 f.farras@gmail.com

Espai Charli
PAISATGISME

Servei de Jardineria
Instal·lació i manteniment de regs
Paisatgisme

LA SEU D'URGELL

☎ 0034 635 66 80 61
✉ espaicharli@gmail.com
📷 @espaicharli

DOSSIER ECONOMIA I EMPRESES

Ramsés Gallego:
“A Internet hi ha
moltes amenaces
que ens poden robar
informació valuosa”

- Ramsés Gallego serà un dels protagonistes de la segona Trobada Empresarial Innovació Digital de l'Alt Pirineu i Aran que se celebrarà a la Seu d'Urgell el divendres 22 de novembre

- La Trobada comptarà amb una desena de ponents que reflexionaran sobre l'ús de la tecnologia en el món actual

Ajuntament de
la Seu d'Urgell

viure^{als}pirineus

LA SEU
TECH CITY

2a Trobada Empresarial INNOVACIÓ DIGITAL ALT PIRINEU I ARAN

*Els reptes de la transformació
digital. El futur és ara.*

22 DE NOVEMBRE
Inici: 9:15 h

SALA SANT DOMÈNEC
LA SEU D'URGELL

Programa de la jornada

09:15 h

**Welcome Coffee i
acreditació dels assistents**

09:30 h

Presentació de la Trobada

Joan Barrera,
alcalde de la Seu d'Urgell

09:45 h

Primera Ponència
Ramsés Gallego

10:30 h

Diàleg Obert

Lena de Pons, Francesc Caballero,
Marc Llovera

11:00 h

**Esmorzar i Networking
al Claustre del Parador de La Seu**

11:45 h

Segona Ponència
Ignasi Martín

12:20 h

Taula Innovació i2cat

Chelo Fernández, Casandra Vicente,
Joan Capdevila, Maria Fernández

12:50 h

Tercera Ponència
Maria Enrech

13:20 h

Premis a l'Empresa i la Innovació

- Premi Jordi Grau
a la millor Iniciativa de l'Any
- Premi al Talent Digital

13:40 h

**Conclusions i
Clausura de la Jornada**

Tot a punt per a la segona Trobada Empresarial Innovació Digital de l'Alt Pirineu

Sergi Torres

En un món marcat per la **transformació digital**, la Trobada d'Innovació Digital de l'Alt Pirineu i Aran torna en la seva segona edició com un esdeveniment per explorar les noves fronteres de la **intelligència artificial i les tendències digitals**. Aquesta jornada reunirà **líders empresarials, experts en tecnologia i innovació**, proporcionant un espai clau per a l'intercanvi d'idees i per a l'adopció de tecnologies avançades, essencials per a la supervivència i el creixement en un context empresarial en constant canvi.

La **innovació tecnològica** és cada cop més una necessitat estratègica, allunyant-se de ser un luxe reservat a uns quants sectors. Les empreses de qualsevol àmbit han de **captar les oportunitats que ofereix la digitalització** per mantenir-se rellevants i competitives. Des de la **seguretat cibernètica** fins a la **gestió de la mentalitat digital**, l'adopció de noves tecnologies obre camins no només cap a l'eficiència, sinó també cap a la **diferenciació en el mercat** i la creació de noves experiències per als clients.

La vegueria de **l'Alt Pirineu i Aran** ha esdevingut un lloc ideal per al creixement del teixit empresarial digital. La trobada, programada pel 22 de novembre a la **Sala Sant Domènec de la Seu d'Urgell**, pro-

La Trobada d'Innovació Digital de l'Alt Pirineu i Aran torna en la seva segona edició com un esdeveniment per explorar les noves fronteres de la intel·ligència artificial i les tendències digitals

met esdevenir el centre de grans iniciatives que apunten cap a nous horitzons.

Esperem que l'èxit de la primera edició celebrada l'any passat ens esperoni a continuar reflexionant sobre les tendències digitals i, sobretot, a compartir espais de reflexió i d'intercanvi entre els em-

presaris pirinencs. Aquesta trobada vol ser, també, un punt de trobada entre els empresaris pirinencs que viuen i treballen aquí i els que ho fan a fora, en altres indrets del país o ve a l'estranger. Per un dia, volem estar junts i compartir inquietuts i coneixements.

Tot a punt, doncs, per retrobar-nos el divendres 22 de novembre a la sala Sant Domènec de la Seu d'Urgell.

Una jornada de reconeixement al talent empresarial

Sergi Torres

La jornada s'iniciarà amb una **ponència inaugural** a càrrec de **Ramsés Gallego (ISACA)**, reconegut conferenciant internacional especialitzat en ciberseguretat. Gallego abordarà els reptes que representa la **seguretat en un món digital**, reflexionant sobre com les empreses poden protegir-se en un entorn on les dades i la privadesa són valors fonamentals. Aquesta sessió inaugural busca conscienciar els assistents sobre la importància d'adoptar una **estratègia robusta de ciberseguretat** per afrontar les amenaces creixents.

Després es farà un **diàleg obert** protagonitzat per **Lena de Pons**, divulgadora i responsable de La Farmàcia de Martinet i **Francisc Caballero**, de M&F Consultoria Farmacèutica. Moderat per **Marc Llovera**, el diàleg se centrarà en els **reptes i oportunitats** als quals s'enfronta el món des d'una perspectiva tant digital com humana.

La jornada continuarà amb una **segona ponència**, presentada per **Ignasi Martín (ACTINN)**, director del clúster referent en innovació tecnològica a Andorra. Martín compartirà la seva experiència en **projectes d'innovació**. Transformar-se digitalment va molt més enllà de la tecnologia o de la digitalització.

Un dels punts àlgids de la trobada serà la **taula rodona** titulada "**Innovació Digital als Pirineus**",

patrocinada per l'entitat **i2cat i Àrees Digitals**. En aquesta taula hi participaran destacats professionals: **Joan Capdevila** (Visiondrone.cat), **Casandra Vicente** (Oshun), i **Maria Fernández** (Arantex). La sessió serà moderada per **Chelo Fernández** (Mobile World Capital Barcelona). A través d'aquest espai, els experts analitzaran com la **digitalització pot revitalitzar els Pirineus**, aportant beneficis no només per al teixit empresarial, sinó també per a la comunitat local.

L'esdeveniment culminarà amb la darrera ponència a càrrec de **Maria Enrech** (Puig), i amb l'**entrega de dos premis a l'Empresa i la Innovació** (novetat d'enguany): el **Premi Jordi Grau a la Millor Iniciativa de l'Any** i el **Premi al Talent Digital**. Aquests guardons celebren les contribucions excepcionals al **creixement digital i a la innovació** en el teixit empresarial de l'Alt Pirineu i Aran, destacant aquells projectes i professionals que han generat un impacte positiu en la comunitat i han mostrat un compromís ferm amb la **transformació tecnològica**.

En resum, la **2a Trobada Empresarial Innovació Digital de l'Alt Pirineu i Aran** representa una fita clau per a la regió pirinenca, reunint actors de diferents sectors per impulsar la digitalització com a eix de creixement sostenible. Amb ponències inspiradores, diàlegs constructius i una taula rodona com-

Casandra Vicente

Ignasi Martín

Maria Enrech

promesa amb el futur dels Pirineus, l'esdeveniment ofereix una plataforma excepcional per explorar les possibilitats de la tecnologia en l'entorn empresarial, connectant tradició i innovació.

AUROBOTICS
ALT URGELL ROBOTICS

www.aurobotics.cat
Tlf.: 696537047
@aurobotics.cat

Operatives amb dron:

- Fotografia i vídeo aeri 4K
- Retransmissió en directe
- Live a xarxes socials
- Recerca de persones
- Recerca de bestiar i mascotes
- Mapeig de terreny (RTK)

Tens plaques solars?

Cal revisar-les anualment

- Maximitza la producció
- Rentabilitza la inversió
- Redueix el risc d'incendi

Inspecció amb dron
òptica + tèrmica

Ramsés Gallego: "La ciberseguretat és una peça fonamental del teixit empresarial, forma part del seu negoci"

Ivo del Cid

Quins són els riscos més comuns que una persona pot trobar-se quan navega per internet o utilitza dispositius connectats?

El risc més important és, amb tot el respecte, el desconeixement, la falsa sensació de seguretat, pensar que no som vulnerables i que no hi poden haver amenaces que atemptin contra la nostra seguretat pel fet que no és un mitjà físic. Malauradament, existeixen MOLTES (que se'm permetin les majúscules) amenaces a la navegació per Internet que poden robar les nostres credencials d'usuari (la nostra identitat, en conseqüència), informació valuosa dels nostres dispositius i dades crítiques per la nostra vida (digital o no).

Les amenaces tenen diverses formes com ara llocs d'Internet sospitosos, correus no desitjats que conviden a connectar-se a llocs no fiables, mòduls dintre d'una plana que oculten codis maliciosos o atacs per part d'entitats cibercriminals que pretenen segrestar la nostra màquina o les nostres dades per demanar un rescat (atac que es coneix com ransomware).

En definitiva, són moltes (massa) les amenaces que existeixen en l'entorn digital que tenen, sempre, un impacte en el nostre món físic.

Quines són les mesures bàsiques que tothom hauria de prendre per protegir la seva informació personal a internet?

La mesura fonamental és el sentit comú, no fer 'click' allà on no tenim cap interès, no navegar per llocs de dubtosa credibilitat, no creure informació que ens convida a enviar diners, o creure que hem estat afortunats perquè hem estat guanyadors d'un sorteig espectacular o perquè hi ha un rei a un altre país que necessita el nostre ajut per transferir la seva herència (encara que per al lector resulti graciós... aquestes coses passen cada dia... i hi ha milers de persones que hi cauen...).

Tenir una certa 'higiene digital' també és precís. Fer servir eines que mitiguin la nostra exposició al risc

"Pensar abans de pujar una foto, reflexionar abans de parlar amb persones estranyes és imperatiu. I també ho és guiar els adolescents, que no són conscients dels perills"

ajuda (solucions de protecció dels dispositius, del correu electrònic, filtres de correu no desitjat,...).

Finalment, donada la importància del nostre 'jo' a Internet, fer servir mesures d'autenticació robusta, de doble o triple factor (com es fa, per exemple a les entitats bancàries per identificar INEQUÍVOCAMENT que una persona és qui diu que és) també és fonamental... a totes les planes i destins de manera que hi hagi certesa absoluta que som nosaltres qui fa la transacció o petició.

Com podem reconèixer un correu electrònic o un missatge fraudulent que intenti enganyar-nos?

Malauradament, els cibercriminals estan millorant molt les seves tècniques i els correus fraudulents cada vegada són més difícils de detectar. Normalment, però, tenen greus faltes d'ortografia i/o d'estil. Tot i que semblen de la nostra entitat bancària o el nostre submi-

nistrador d'energia, hem de pensar que en poques ocasions aquestes organitzacions ens envien un correu demanant una acció immediata (el sentit d'urgència és clau pels criminals).

Si dubtem, només hem de trucar a l'entitat, no passa res per confirmar, per verificar que realment necessiten aquella acció per part nostra (que, normalment, sempre implica visitar una plana web, accedir a un portal especial, donar unes dades per verificar... quan, realment, és el primer pas del final...). Confirmem, sempre, amb l'entitat que allò que ens demanen amb aquest correu estrany és correcte.

Quins consells donaries als pares d'adolescents i nens per protegir-los en les xarxes socials?

Cautela. Comunicació. Sentit comú. Els adolescents no són conscients de tots els perills que hi ha les xarxes i el paper dels pares, una vegada més, és crucial. Explicar què pot passar, guiar-los de la mateixa manera que els hi ensenyem a creuar un carrer o a llegir és crític en el món digital. És una responsabilitat, una més, que tenim com a pares.

Pensar abans de pujar una foto, reflexionar abans de parlar amb persones estranyes (com al món físic) resulta imperatiu.

I, per finalitzar, què els hi diries als empresaris que estan preocupats per la ciberseguretat?

Que la ciberseguretat és una peça fonamental del teixit empresarial. Que forma part intrínseca del seu negoci. Que han d'invertir de la mateixa manera que inverteixen en maquinària, en un local, en personal... Que té molts angles (incloent-hi la ciberseguretat dels seus proveïdors). Que la llei és força explícita en la RESPONSABILITAT (majúscules de nou) de l'empresari amb les dades de clients, consumidors, empleats... Que la ciberseguretat és crítica. Fonamental. Essencial en el temps que vivim. Que requereix compromís, comprensió, decisió. I inversió. Inversió.

L'economia de l'Alt Pirineu i l'Aran

Amadeu Gallart Sort. Economista.

L'Anuari Econòmic Comarcal del BBVA acostuma a aparèixer a la tardor. El del 2024 ha acomplert aquest ritme temporal i ens ofereix dades econòmiques de **l'Alt Pirineu i l'Aran** (APIA) dignes de ser comentades. En primer lloc, a partir de les dades demogràfiques extretes de l'IDECAT, observem que durant els darrers dos o tres anys, coincidint amb la sortida de la pandèmia

del COVID, es produeix un moderat creixement de la població altpirinenca i aranesa. Aquest creixement, a més, té una certa força, encara que de manera desigual segons les comarques.

La Cerdanya, amb 19.885 habitants, és la que manté el motor demogràfic més potent, durant l'exercici 2023 ha augmentat la seva població en 416 habitants i té la densitat poblacional més alta de l'Alt Pirineu i l'Aran amb 36,4 hab./km². La segueix **l'Aran**, amb 10.496 habitants, un creixement de 253 habitants i una densitat de 16,6 hab./km. A continuació ve **l'Alt Urgell**, amb 20.762 habitants, un creixement de 304 habitants i una densitat de 14,3 hab./km². En quart lloc, hi tenim el **Pallars Jussà**, amb 13.409 habitants, un creixement de 155 habitants i una densitat de 10,0 hab./km². **El Pallars Sobirà** amb 7.288 habitants, és la cinquena comarca demogràficament parlant, amb un creixement de 70 habitants i una densitat de 5,3 hab./km². Finalment, **l'Alta Ribagorça** amb 4.019 habitants, un creixement de trenta habitants i una densitat de 9,4 hab./km² tanca la llista. D'aquestes comarques només han recuperat les xifres demogràfiques de 2011, la Cerdanya i l'Aran. L'Alt Pirineu i Aran, en el seu conjunt, encara és lluny, a 1.330 habitants, de la població del 2011. No hem d'oblidar tampoc que la densitat de població de Catalunya és de 246,10 hab./km².

Hem de tenir en compte un factor nou i molt important, la immigració. A l'Alt Pirineu i Aran, la taxa de població immigrada de diverses procedències és gairebé d'un 15%. És a dir, del total actual de la població del nostre Pirineu, 75.859 persones, es pot considerar que més d'onze mil residents no han nascut a les nostres muntanyes. On seriem sense aquesta immigració? Només de pensar-ho, produeix calfreds. Lògicament, aquesta característica també es pot predicar d'altres territoris catalans, espanyols i europeus però aquí podem visualitzar el fenomen migratori amb tot el seu relleu.

I ara passem a la nostra estructura econòmica d'acord amb l'Anuari Econòmic Comarcal del BBVA. En primer lloc, el sector de **l'agricultura i la ramaderia**. Les xifres són espectaculars. La comarca que té el sector primari més potent és l'Alt Urgell, on la producció del sector respecte al total de la seva producció comarcal

és el 4,1% —val a dir que arrossega una indústria lletera bàsica per a la comarca—, acompanyada del Pallars Jussà, amb un 3,80% del total comarcal —també en aquest cas hem de remarcar l'increment de cellers productors de vi. Les segueix la Cerdanya, amb un 2% —amb un sector productor de llet molt lligat a l'Alt Urgell. El Pallars Sobirà, amb un 1%, i l'Alta Ribagorça amb un 0,8% són a la frontera d'una presència testimonial d'empreses agràries i ramaderes. L'Aran, amb un 0,2% representa la pràctica desaparició del sector. D'aquestes xifres, tan rotundes, ens permetem d'extreure'n dues consideracions. La primera, és que cal donar suport al sector per evitar la seva total desaparició en alguna de les comarques esmentades, no tan sols per les activitats que li són pròpies sinó perquè poden ser catalitzadores d'altres actuacions mediambientals. La segona, és que hem d'entendre, d'una vegada per totes, si és que volem parlar de comarques rurals, que la utilització del concepte "rural" va lligat indefectiblement a la baixa densitat demogràfica i no pas a l'activitat agrària o ramadera.

Quant als altres sectors, podem comentar que la **indústria** es mou en percentatges baixos, que van del 16,80 % del Pallars Jussà al més reduït, el de la Cerdanya, del 3,20 %. Per contra, la Cerdanya és la comarca més "constructora", amb un 20,10 % de percentatge sobre la seva capacitat productiva. La segueix l'Aran, amb un 15,30%. El sector **serveis** —hostaleria, comerç, oficines, serveis públics i privats...— és el "rei" i s'hi concentren les habilitats dels habitants de l'Alt Pirineu i Aran: un 86,30 %, a l'Alta Ribagorça; un 80,40 %, al Pallars Sobirà; un 78,20 %, a l'Alt Urgell; un 76,20%, a l'Aran; un 74,60%, a la Cerdanya, i tanca el Pallars Jussà amb un 71,60%. L'Aran i la Cerdanya veuen disminuïts els seus percentatges de serveis per la major activitat constructora i el Pallars Jussà, per la influència de les empreses hidroelèctriques.

Seguint la tendència general, es pot dir que l'economia de l'Alt Pirineu i Aran ha crescut moderadament durant l'exercici 2023, cosa que comporta una recuperació demogràfica provocada en bona part per la immigració. Tot perfila l'inici d'una etapa on les inversions públiques poden ser molt benèfiques. En aquest sentit, hi podem destacar tres línies: la primera, és la humana, a partir del ple desenvolupament de les delegacions de les conselleries de la Generalitat, que representen un contingent de persones de bon nivell tècnic dedicades al desenvolupament del territori. La segona, la creació i el manteniment d'equipaments com les residències i els hospitals que, a part de la seva necessitat, impliquen llocs de treball qualificats, i finalment, cal que es materialitzi la desitjable onada inversora que s'anuncia per a l'oferta d'habitatges.

Desitgem un període d'estabilitat política, si més no a Catalunya, que permeti garantir a l'Alt Pirineu i l'Aran la solidesa de la tendència demogràfica positiva i el foment de les inversions públiques i privades.

Imatges de la primera trobada

Josep Anton Pérez

Els assistents van seguir amb molta atenció les xerrades. Foto: Feliu Sirvent

El bon ambient va marcar tota la jornada. Foto: @JosepApérez

L'alcalde de la Seu d'Urgell, Joan Barrera, va inaugurar la jornada. Foto: @JosepApérez

AltUrgellFibra
la fibra òptica de tots

  873 450 400
info@alturgellfibra.cat
www.alturgellfibra.cat

 AltUrgellFibra alturgell.fibra alturgellfibra

Pirineus Mòbil
cobertura d'alçada

  873 450 444
info@pirineusmobil.cat
www.pirineusmobil.cat

 pirineusmobil pirineus.mobil

L'economia va créixer el 2023 un 2% a l'Alt Pirineu i Aran, per sota de la mitjana del país (2,9%)

Feliu Sirvent

L'economia a les comarques de l'Alt Pirineu i Aran va créixer el 2023 un 2%, per sota del 2,9% del valor afegit brut (VAB) de la mitjana catalana. Així es desprèn de l'Anuari Econòmic Comarcal del BBVA elaborat pel catedràtic Josep Oliver, que atribueix aquest creixement a l'augment del sector serveis, sobretot dels serveis privats personals, i les manufactures. La construcció va créixer amb més força a les comarques de muntanya, mentre que la sequera va fer retrocedir el sector primari, un 20,1% al Pirineu que encara estan un 2,8% per sota dels registres d'abans de la pandèmia.

El catedràtic Josep Oliver preveu que l'economia creixi enguany per sobre del 3% i, per tant, "tanqui ja el cicle pandèmic" d'entre el 2019 i el 2023 i que comprèn la crisi de la covid, i la posterior inflació i l'augment dels tipus d'interès, a més dels efectes de la guerra a Ucraïna. Així, es preveu que aquest 2024 l'Alt Pirineu i Aran recuperi els registres d'abans de la pandèmia.

A l'Alt Pirineu i l'Aran, el creixement del VAB va ser del 2%, encapçalats per la millora dels serveis (2,6%), els quals aporten vora del 77% del VAB; i la indústria (un 2,3% que representen el 8,9% del VAB), així com la construcció (2,1%), mentre que el sector primari va retrocedir un 20,1%.

Oliver ha destacat que el desplegament de la fibra òptica arreu del territori fa preveure un canvi de model

que faci emergir activitats manufactures o de serveis personals i no personals en llocs on tradicionalment no n'hi havia.

La millor solució de punt de venda del mercat orientada a:

- Restaurants, cafeteries, bars, salons de te...
- Centres d'estètica, perruqueries, massatges, ungles...
- Botigues que només necessiten punt de venda.

Integrable amb comanderes, calaixos i calaixos intel·ligents, balances, impressores i pantalles de cuina, lectors de codis, lectors biomètrics, quioscos d'autovenda, reserves, entregues, comandes on line, carta QR, robots...

Et podem llogar l'equip
(amb opció a compra)
i no haver de fer inversió.

microseu
35

c/ Josep Zulueta, 21 • La Seu d'Urgell
Tel. 973 353 653 • info@microseu.cat

**Com sempre: a Micro-Seu.
35 anys al teu costat !**

2a Trobada Empresarial INNOVACIÓ DIGITAL ALT PIRINEU I ARAN

*Els reptes de la transformació
digital. El futur és ara.*

Organitza:

viure als pirineus

**LA SEU
TECH CITY**

**Ajuntament de
la Seu d'Urgell**

Patrocina:

Col·labora:

Participa:

Ens trobem el dia 22
MOLTES GRÀCIES!

Dolors Tor: “Una bona fornera no ha de tenir presses, aquest ofici no en vol de presses”

FELIU SIRVENT • Martinet

Foto: Felu Sirvent

La **Dolors Tor Pujol** és fornera i propietària del *Forn d'en Jordi*, de Martinet de Cerdanya. El seu és un forn de pa tradicional on tot es cou amb llenya. Hem volgut parlar amb la Dolors de la història del forn, de l'ofici de forner i del pa.

Com neix el forn d'en Jordi de Martinet?

El nom ve del meu pare, en **Jordi Tor**. Ell era fill de Talltendre i com que era cabaler, no era l'hereu de casa, el van enviar ben aviat a aprendre un ofici. Era ben jovenet quan va entrar al *Forn Pous* de Bellver, on treballava a canvi de la despesa i aprendre l'ofici. Així va començar a fer de forner. Més endavant, va anar a treballar al Maresme, a Pineda de Mar, on tenia cosins i també a Barcelona. Al cap d'uns anys va trobar aquest forn de Martinet que estava tancat. Aleshores el pare encara era solter i al cap d'un parell d'anys es va casar amb la meua mare, la **Pepita Pujol**, filla de Coll de Nargó. Tots dos van fer pujar el forn.

Els inicis no deuriem pas ser fàcils...

Ells deien que van començar amb una forquilla, un plat, un got i no massa res més. Amb esforç i treball van fer créixer el negoci. El pare era bon forner i la mare era bona en tot. Més endavant van poder comprar el forn i tota la casa.

Has conegut l'ofici des de petita, com la cosa més natural...

L'ofici l'he viscut a dins de la família, a totes hores. Primer em van dirigir una mica cap a la botiga perquè

“La tecnologia ens ajuda una mica en l'elaboració del pa. Ara pots deixar una massa dormint al fred durant unes hores i començar a coure l'endemà. No cal treballar tota la nit, però es comença molt d'hora a enfornar”

aleshores semblava que era el que tocava, però després ja ho compaginava una mica tot: l'obrador, la botiga i la gestió.

Com diries que ha de ser un bon pa?

Un bon pa ha de ser amb crosta i cruixent. Ha de ser saborós, s'ha d'aguantar uns dies, ha de tenir una fermentació llarga perquè s'aguanti. I, sobretot, ha de tenir una textura cruixent i una crosta torrada i consistent.

I una bona fornera?

Una bona fornera no ha de tenir presses, aquest ofici no en vol de presses. Has de respectar sempre la massa. Que la massa ha agafat massa nervi, deixa-la reposar; que no està prou fermentada per enfornar, espera't una estona. No s'espera la massa, t'esperes tu. La massa mana, sempre has de respectar el seu temps.

Avui per ser fornera ja no cal treballar de nit?

Això ha canviat una mica amb l'ajut de la tecnologia.

Ara pots deixar una massa dormint al fred durant unes hores i començar a coure l'endemà. De tota manera, es comença molt d'hora a enfornar perquè s'han de fer altres elaboracions i a les vuit del matí la botiga ha d'estar oberta amb tot a punt, no només el pa.

El pa fruit d'un procés industrial accelerat, que es ven a les gasolineres i a molts altres establiments, és pa? Hauríem de dir-ne un altre nom?

Aquest pa que dius, no té res a veure amb el pa que elabores al teu forn i vens al teu mateix establiment. Malauradament, existeix un pa que ha passat mil processos de fabricació ràpida, industrial, amb fermentacions supercurtes, ultracongelat, tornat a coure i venut en establiments que no tenen res a veure amb el pa. No, aquest producte no s'hauria de considerar pa, potser li hauríem de dir d'una altra manera.

El consumidor valora prou el pa artesà o prima més el preu?

Hi ha de tot. Crec que hi ha gent que busca un pa bo perquè hi creu i, també, perquè nutritivament és més saludable. Però, també hi ha gent que posa el preu per davant de tot i que no té en compte el procés d'elaboració i la qualitat del producte. La Identificació Geogràfica Protegida i el Gremi de Flequers estan fent una bona feina per fomentar el consum del pa artesà i posar-lo en valor. També han donat molta visibilitat a tots aquells forners, que n'hi ha molts, que fan les coses bé i amb sentit. En els últims anys hem guanyat molta cultura de pa. Les escoles de flequers tornen a funcionar i cada vegada són més les noies que s'hi apunten, diria que avui hi ha més noies que nois.

Quins productes oferia a la vostra clientela?

Nosaltres elaborem cada dia, tots els dies de l'any, el pa de tota la vida i el pa de pagès català amb Identificació Geogràfica Protegida, en format de quilo, mig quilo i de quart. A banda del pa diguem-ne comú, elaborem moltes especialitats de pa diferents, com ara, els integrals bàsics, d'espelta, de xia, de cereals, de sègol, de blat de moro i, per descomptat, el pa de nous. També tenim un bon assortit de coques: de forner, de brioi, les farcides de xocolata o gerds o crema. Sense oblidar les salades com la tradicional de recapte, la de carbassó, la de patata...

El vostre pa de nous és conegut i reconegut a tota la Cerdanya i l'Alt Urgell. Més que un pa, diria que és una gormanderia...

El pa de nous el fem cada dia, tots els dies del món. Si no en tinguéssim, crec que se'ns menjarien a nosaltres (riu). Ha esdevingut un clàssic de casa nostra. És un producte que va crear el **Josep**, el meu home, i n'estava molt orgullós. Ell ja no hi és, va traspasar fa un any i mig, però cada dia oferim aquest producte seguint fidelment la fórmula que ell va inventar. El pa de nous és l'estrella de la botiga.

El teu home també era forner d'ofici...

El Josep era fill d'Ogern i al poble hi havia un forn que el portava un oncle seu. Allà va començar a aprendre l'ofici. Sempre explicava que tot just arribava a l'altura del forn i el seu oncle li havia de posar un tamboret (riu). Va treballar de forner a Coll de Nargó i també a Ponts, fins que va arribar a casa i ja no se'n va moure. Va ser tota la vida un forner d'ofici.

I el relleu com el veus?

Uf, no ho sé pas. Nosaltres tenim dos fills, el **Jordi** i l'**Elisabet**, i de moment estan estudiant que és el que toca. Si més endavant volen portar el negoci, això ja és una incògnita, però no ho semblaria. Vaja, no se sap mai. De moment, ajuden i col·laboren als estius i quan hi ha feina, com hem fet tots els que som fills d'una casa amb negoci familiar.

ALUMINI · VIDRE · PERSIANES

f i Tecnia tancaments

Finestres: Alumini · PVC · Fusta
Persianes: Enrotllables · Orientables
Vidres
Mampares de bany
Mosquiteres
Façanes d'alumini

La Seu d'Urgell · Lleida
M. 610 929 435 · 651 937 945
tecniatancaments@gmail.com

Un 90% dels formatgers de Catalunya han fet cursos a l'Escola Agrària del Pirineu

REDACCIÓ • Bellestar

Un 90% dels formatgers de Catalunya han fet, com a mínim, algun dels cursos de formació contínua que ofereix l'Escola Agrària del Pirineu des de fa més de 30 anys. Actualment, **arreu del país hi ha unes 150 formatgeries**, cadascuna de les quals compta, de mitjana, amb un parell d'empleats. El centre, situat a Bellestar, al municipi de Montferri i Castellbò, s'ha convertit en un referent en aquest àmbit, tenint en compte que no hi ha una formació professional reglada que sigui específica per aprendre aquest ofici. Dos exalumnes d'aquests cursos es troben en el procés de posar en marxa un obrador propi al poble de Vil·lec, a Montellà i Martinet, després d'haver construït una granja per produir i vendre llet de cabra.

El projecte del **Bernat Font** i la **Clàudia Mompart** va sorgir quan tots dos estaven finalitzant els seus estudis, relacionats amb el món agrari i ramader. Durant la pandèmia van apostar per tirar-lo endavant i van aprofitar que disposaven d'una finca per construir una granja. Actualment, tenen 85 cabres de raça alpina, provinents de França, per produir llet i una seixantena més que s'incorporaran en els pròxims mesos.

Font explica que per les condicions de la finca i el mercat, i també

Bernat Font i Clàudia Mompart a la seva granja de cabres de Vil·lec / Albert L. Cobo

tenint en compte la tradició lletera de la comarca, van decidir apostar per tenir cabres. De moment, la seva producció va a parar a d'altres formatgeries, a l'espera de poder combinar aquesta part del negoci amb la venda directa de formatges i iogurts, entre d'altres. La idea és poder començar a elaborar-ne abans de l'estiu que ve.

Per la seva banda, Mompart apunta que la formació rebuda a l'Escola Agrària del Pirineu els ha servit per replantejar com havien de ser els espais que conformen la instal·lació. En aquest sentit, explica que s'han anat apuntant a molts dels cursos que ofereix el centre per anar aprenent l'ofici. Assegura que els consumidors

valoren, cada cop més, els productes de proximitat i també s'interessen en conèixer el projecte i qui hi ha al darrere de l'elaboració de cada producte.

L'escola de Bellestar ha acollit aquest octubre un curs d'elaboració de formatges. Gairebé tots els seus alumnes són persones que volen o estan fent passos per dedicar-se a aquest ofici. Tot plegat coincideix, també, en un procés de relleu generacional en aquesta activitat. La responsable de la formació formatgera del centre, **Nati Valls**, considera rellevant dur a terme aquest tipus de cursos, a partir dels quals cadascú pot definir com serà la seva marca i producte.

**CARNISSERIA
CHARLIE**

Sant Ermengol, 5 · La Seu d'Urgell

Telf. 973 360 999

charliecarn@hotmail.com

www.carnisseriacharlie.com

El Molí del Pau: oli verge extra de la Noguera Alta

A. CAMPOY • Os de Balaguer

Agrària Cal Pau és una empresa familiar dedicada a l'agricultura des de fa dues generacions, a la producció i la venda directa d'oli d'oliva verge extra sota la marca Molí del Pau. Situat en un dels antics molins de la població d'Os de Balaguer, avui en dia reformat i visitable, al Molí del Pau continuen l'antiga tradició de la producció d'oli d'oliva verge extra i, a més, ofereixen als visitants la possibilitat d'adquirir els productes que elaboren a la seva botiga, el Rebot dels Vilars.

Al Molí del Pau fan tot el procés d'elaboració dels seus productes, des de la neteja i la mòlta de les olives i l'extracció de l'oli fins a l'emmagatzematge, l'envasat i la posterior venda, bé sigui a través de distribuïdors, directament a la seva botiga o a les fires artesanes d'arreu de Catalunya per a promocionar i vendre el nostre oli d'oliva verge extra.

La seva producció d'oli d'oliva verge extra és majoritàriament 100% arbequina, fet que dona com a resultat un oli força afruitat i aromàtic.

www.molidelpau.cat
info@molidelpau.cat
OS DE BALAGUER
Tel: 973 43 80 98 • 635 479 694

- Obra nueva
- Todo tipo de reformas
- Trabajos en pladur y yeso
- Rebozados, monocapas y microcemento
- Aislamientos térmicos y acústicos
- Impermeabilización de terrazas
- Alicatados
- Cocinas y baños
- Pintura y decoración

Disfrutamos con lo que hacemos

Joaquim Viola, 9 Baixos · 25700 · La Seu d'Urgell • Tel. 973 361 320 - administracion@andredesousa.eu

@celícies

www.celícies.cat
info@celícies.cat

C/ Major, 51
 La Seu d'Urgell · Lleida
 T. 973 35 15 50

CAFETERIA LLIURE DE GLUTEN A LA SEU D'URGELL

Productes dels millors obradors
i d'elaboració pròpia

Rebosteria i productes personalitzats
sota comanda

Varietat sense lactosa
i opcions veganes

Botiga especialitzada

Tallers amb places limitades

Servei per a hostaleria i restauració

Joves del Pirineu

Míriam San José Cirera va néixer a Barcelona i ha decidit viure al Pallars Jussà. Ha obert una casa rural a Guàrdia de Noguera i va guanyar el Premi Jove Emprenedor 2023.

Míriam San José Cirera: “Vaig decidir que no havia d’esperar a jubilar-me per anar a viure al Pallars”

Ets de Barcelona, però sempre has tingut un peu al Pallars...

Des de petita veníem amb la família a passar els estius i també pujàvem a la tardor a collir olives. La meva mare és filla de l'Alzina i els seus pares, és a dir, els meus avis, han tingut sempre un arrelament molt profund al territori, un sentiment que em van saber transmetre. Els estius pallaresos, les festes majors i els viatges amb l'Alsina Graells des de Barcelona han format part de la meva joventut.

Educadora social de formació, vas treballar a la Fundació Pere Tarrés...

Sí, vaig treballar a la *Fundació Pere Tarrés* i també a *Càritas* i a l'*Hospital de Campanya*. Tot i la meva joventut, vaig tenir la sort de viure una carrera professional molt intensa com a educadora social i conservo un gran record d'aquella època. També he de dir que la pandèmia va marcar un abans i un després en la meva feina i em vaig cremar molt. Tant és així que vaig decidir que no havia d'esperar a jubilar-me per anar a viure al Pallars. Vaig agafar una excedència laboral i vam muntar, amb els meus pares, una casa rural a Guàrdia de Noguera.

Et vas reinventar?

Totalment, perquè jo no havia treballat mai a cap bar ni restaurant, que són unes feines que la gent jove

fa sovint a Barcelona per pagar-se els estudis. Era monitora d'esplai, tenia altres interessos i em vaig dedicar a altres coses. A *Càritas* portàvem un pis de reinserció i havíem de cuinar en grans quantitats per als residents. Allà vaig descobrir que la cuina m'agradava molt.

Què és Montcel?

Montcel és el nostre projecte, un allotjament rural ubicat en una magnífica casa pallaresa plena d'història, construïda a principis del segle XVII i que havia estat fins fa pocs anys la rectoria de l'església de Guàrdia. Si parlem del nom de la casa, et diré que és un joc de paraules que combina Montsec i Cel. El Montsec que ens abraça està declarat zona Starlight i té unes condicions excepcionals per a observar el cel nocturn i les estrelles.

Esteu envoltats de paisatge, cultura, patrimoni...

I tant. Estem a tocar del Castell de Mur i de la Col·legiata de Santa Maria i dels espectaculars congostos de Mont-rebei i de Terradets. Una zona amb un gran atractiu per a escaladors i espeleòlegs i amb nombroses rutes i camins per fer senderisme i moltes altres activitats.

Estem parlant d'un allotjament rural. Sovint s'apunta al turisme com el culpable de tots els mals...

Jo vinc del barri de la Sagrada Fa-

mília de Barcelona i he patit el turisme com el que més. El

problema del turisme no és que sigui bo o dolent, és que sigui massiu, és a dir, quan se sobredimensiona i es perd l'equilibri. Abans d'apostar per aquest projecte, ja ho tenia molt clar. Crec en un turisme ben regulat, que treballi en xarxa amb els establiments de la zona i amb els productors, amb l'ajuntament i amb els veïns, perquè si es trenca aquest equilibri, es trenca tot. Els nostres visitants han de trobar un territori autèntic, tal com és, aquesta és la gràcia.

Vas guanyar el Premi Jove Emprenedor 2023 del Pallars Jussà. Què va suposar?

Per mi va ser una alegria brutal. Mira, tot i que m'he passat mitja vida al Pallars, si comptem les vacances i els caps de setmana, no deixo de ser de Barcelona a ulls de molta gent. El premi va ser com oficialitzar la meva condició de pallaresa a temps complet, amb tots els ets i els uts (riu).

La Vall de Núria, un espai amb un perfecte equilibri entre descans, cultura i una riquesa natural única

REDACCIÓ • Vall de Núria

Fotos: Toni Anguera

Vall de Núria està situada a la comarca del Ripollès. És una vall única, referent en la preservació mediambiental per la seva condició d'espai natural sense cotxes envoltada de cims que freguen els 3.000 metres. Un indret on només es pot accedir amb l'històric **Cremallera de Núria**, en servei des del 1931, o bé caminant pel Camí Vell de Queralbs a Núria i la travessa des de les valls veïnes.

Es prepara per començar la temporada el dia 30 de novembre, amb la represa de les circulacions diàries del Cremallera de Núria, la reobertura del Parc Lúdic, Aquest hivern es començaran les activitats de la **3a edició del Nadal a Vall de Núria**.

I si les condicions meteorològiques ho permeten les pistes d'esquí també obriran, amb un forfet de temporada del Ripollès disponible per 361 € (per a adult) si la compra es fa a través del web abans del 8 de desembre. A posteriori el preu serà de 425 €. El forfet de dia + Cremallera es pot obtenir a través de la botiga en línia per un preu de 38 €, fortament recomanat per garantir disponibilitat al tren Cremallera. Per a aquells que volen gaudir de la neu, sense la necessitat de ficar-se els esquís, hi ha el bitllet Cremallera de Núria + Telefèric Coma del Clot des de Ribes fins a Núria, amb parada a Queralbs, per un preu de 33 € anada i tornada.

Vall de Núria és un espai amb un perfecte equilibri entre relax, cultura i que compta amb una riquesa natural i paisatgística sorprenent. Per això és un referent mediambiental en ser una de les portes d'entrada al Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser des del vessant oest.

Dins de la cultura de protecció de la natura s'emmarca el **projecte ECOVALL**, eina que ha de permetre reforçar la capacitat d'adaptació i resiliència davant l'emergència climàtica, a la vegada

que articula i defineix les futures estratègies i és el lloc ideal per gaudir d'una experiència turística completa. L'estació combina el viatge en l'emblemàtic tren Cremallera de la vall, el qual s'alimenta totalment d'energies renovables d'origen solar, amb una àmplia oferta d'activitats pensades per a tota la família i disponibles durant tot l'any en un entorn natural excepcional.

La presència de la Basílica menor de Núria i els tres allotjaments disponibles (l'Hotel i els apartaments de Núria, i l'Alberg Núria Xanascot), enriqueixen encara més aquesta experiència única. L'estació compta amb 11 pistes per la pràctica d'esquí i surf de neu, sumant un total de 7,6 quilòmetres aptes per tots els nivells.

Activitats destacades

- Telefèric de la Coma del Clot.
- Parc Lúdic, amb pistes de trineus, tubing, tirolina i jocs d'equilibri. Un espai únic per a la diversió de tota la família.
- Els dissabtes, Vall de Núria organitzarà a partir de les 17.00 h propostes lúdiques ben divertides i originals, com degustacions o música en directe.
- Sortides amb màquines de neu.
- Sortides nocturnes amb raquetes de neu els dies de lluna plena.
- Sortides amb raquetes de neu i circuits d'esquí de muntanya.
- Observació astronòmica del cel nocturn a càrrec del Parc Astronòmic del Montsec.
- Busseig sota el llac (sota petició)

Nadal:

- Activitats per a tota la família
- Decoració
- Màgia del Nadal
- Tió
- Xocolatades
- Ambient nadalenc

UNA VALL ÚNICA

valldenuria.cat

Parc Natural
de les Capçaleres
del Ter i del Freser

PIRINEUS 365

Generalitat
de Catalunya

El Govern
de tothom

Comencen les obres del Centre de Salut Mental de l'Alt Pirineu al Seminari Diocesà de la Seu d'Urgell

FELIU SIRVENT • La Seu d'Urgell

Un cartell indica les obres de construcció del Centre de Salut Mental de l'Alt Pirineu al Seminari Diocesà / Feliu Sirvent

Les obres de construcció del **Centre de Salut Mental de l'Alt Pirineu** al Seminari Diocesà de la Seu d'Urgell, promogut pel **Bisbat d'Urgell**, ja han començat. El darrer dijous d'octubre es va dur a terme l'acta de comprovació del replanteig preveïa a l'inici de les obres.

La redacció del projecte tècnic ha anat a càrrec de l'empresa **Vitaller arquitectes**, especialitzada en els àmbits de l'arquitectura sanitària, de recerca i de serveis socials. Per la seva banda, la construcció del Centre de Salut Mental anirà a càrrec de la **constructora Urcotex**, empresa dedicada a l'obra pública, construccions civils i restauració monumental.

Llicència d'obres

La Junta de Govern Local de l'**Ajuntament de la Seu d'Urgell** va aprovar, el passat mes d'abril, la llicència d'obres majors per a iniciar la construcció del **Centre de Salut**

Mental de l'Alt Pirineu a l'edifici del Seminari Diocesà. El pressupost de les obres **ascendeix a 7.805.903,30 €**.

El projecte del Centre de Salut Mental de l'Alt Pirineu té com a finalitat posar al servei de la ciutadania de les comarques pirinenques i del Principat d'Andorra els recursos que calen per ajudar les persones amb problemes

relacionats amb la salut mental, i les seves famílies. El projecte compta amb la participació del Ministeri de Salut del **Govern d'Andorra** i que serà gestionat per **Benito Menni Complex Assistencial en Salut Mental (CASM)**, de la Congregació de les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús.

OPTICA ISERN

Carrer Major, 72
25700 La Seu d'Urgell
opticaisern@gmail.com
Telf. 973 350 523

CAN JOSEP

Carretera de La Seu d'Urgell, 12
SORT (Lleida)
Tel. 973 620 176 - 973 620 834
info@hostalcanjosep.com
www.hostalcanjosep.com
Habitacions i restaurant

La urgellenca Sandra Martínez serà la nova directora territorial d'Educació a l'Alt Pirineu i Aran

FELIU SIRVENT • La Seu d'Urgell

El Govern de la Generalitat nomenarà la psicopedagoga de la Seu d'Urgell, **Sandra Martínez Pujantell**, nova directora dels serveis territorials del Departament d'Educació a l'Alt Pirineu i Aran en substitució de **Ramon Jordana**.

Martínez va realitzar els seus estudis de primària i secundària a la Seu d'Urgell i es va llicenciar en Psicologia per la Universitat de Barcelona.

Directora de l'EAP de l'Alt Urgell

Aquesta urgellenca de 48 anys ha exercit de professora en diferents Instituts de secundària, (Vilanova i la Geltrú, El Prat de Llobregat o el Pere Borrell de Puigcerdà) i ha treballat en els darrers 20 anys en l'EAP, Equip d'Assessorament Psicopedagògic, de l'Alt Urgell i en els darrers 15 anys, n'ha exercit les funcions de directora. Tot plegat li ha permès conèixer amb profunditat la situació real dels centres.

Sandra Martínez ha declarat "assumir les noves responsabilitats amb il-

lusió i ganes de treballar a favor d'una educació de qualitat i inclusiva" i afegeix també que "prestarà una especial atenció a l'escola rural com a institució vertebradora de la vida en molts pobles del Pirineu i en millorar l'oferta de formació professional per garantir un millor futur als joves pirinencs".

Sandra Martínez ha treballat en els darrers 20 anys en l'EAP de l'Alt Urgell i en els darrers 15 anys, n'ha exercit les funcions de directora.

La nova directora territorial manifesta la seva voluntat d'estar a la disposició de tots els centres docents i serveis educatius del Pirineu per tal de facilitar la tasca dels seus professionals i vetllar perquè els nostres infants i joves siguin ciutadans qualificats amb esperit crític, en un món en canvi constant.

- Neteja de xemeneies, calderes, estufes i llars de foc
- Pintura i lampisteria
- Buidatge i neteges generals de naus, cases, pisos, garatges, oficines i segones residències

☎ 873 452 167 ☎ 625 589 411 · 621 209 318 ✉ netejesalturgell@gmail.com

Ja et pots descarregar gratuïtament l'App de VIURE ALS PIRINEUS al teu telèfon!

🍏 DISPONIBLE A APP STORE

▶ DISPONIBLE A GOOGLE PLAY

Neteja de xemeneies de llenya,
gasoil, pèl·lets...

Neteja d'extractors de cuines
industrials i domèstiques

Inspeccions de conductes
amb càmera de TV

Fethi: 674 638 771 / 642 185 425 aixaldapirineus@gmail.com

Solucions en elevació i accessibilitat

- Ascensors
- Plataformes
- Cadires puja escales
- Munta plats
- Munta càrregues
- Munta cotxes
- Instal·lació
- Manteniment
- Rehabilitacions
- Modernitzacions
- Projectes a mida
- Finançament a mida

GSM

INSTAL·LACIÓ DE
TELÈFON DE CABINA

SERVEI REPARACIÓ
AVARIES 24 HORES

ESTUDIS
EFICIÈNCIA ENERGÈTICA

902 158 353

www.ascensorssales.com

AGENDA DE LLÍVIA

ACTIVITATS TOTS SANTS

Visita guiada Descobrir Llívia.

Les 5 icones de Llívia

Dissabte, 2 de novembre – 10.00 hores

Organització: Museu de Llívia.

Joc de pistes: Les mil històries del museu

Famílies amb nens de 8-12 anys.

Amb l'entrada al museu

Dissabte, 2 de novembre – 17.00 hores

Organització: Museu de Llívia.

Memorial Salvador Torrent Masip

Commemoració del Tractat dels Pirineus

Conferència: La Guerra dels Trenta Anys, el Tractat dels Pirineus i l'origen de l'enclavament de Llívia el 1660.

A càrrec del Dr. Francesc Xavier Gil Pujol, catedràtic d'Història Moderna de la Universitat de Barcelona.

2 de novembre a les 19:00h.

Sala d'actes del museu. Gratuït.

Organització: Institut d'Estudis Ceretans i Museu de Llívia.

TROBADA ANUAL DIÀDONA

Associació de dones acordionistes i percussionistes del Pirineu

Estada a Llívia, dies 16 i 17 de novembre

Dissabte, 16 de novembre.

22 hores. Sala Teatre.

Escenari obert. Improvisacions.

Música i ball.

Organitza: Associació Diàdona i Ajuntament de Llívia

XERRADES DE SALUT A LLÍVIA

Taller - Rentar-nos les dents

A càrrec de Carme Guirao, higienista bucodental

(Dirigit a infants i joves)

Dimecres, 20 de novembre – 18.00 hores

Organitza: ABS Cerdanya i Fundació

Hospital de Puigcerdà

Col·labora: Ajuntament de Llívia

ESCAPE THE TOWN

Gimcana a Llívia – Gratuïta

Més info a: <https://escapethetown.app/ca/>

EXPOSICIÓ

“Fronteres. Línia de tall”

Una reflexió entorn de les fronteres a través de l'art.

Del 15 de juny al 5 de gener / En horaris de museu / Vestíbul i sales del Museu.

Organització: Museu de Llívia.

Per a més informació de cadascun dels actes i les activitats, consultar programes a banda, el web municipal i les xarxes socials.. Més informació: 972 896 313.

Les jornades "Impulsem Pirineu" marquen els reptes pel segon Congrés Internacional d'Esport i Turisme

REDACCIÓ • Puigcerdà

Un centenar de representants d'administracions van participar en les jornades de treball Impulsem l'esport al Pirineu / puigcerda.cat

Un centenar de representants d'administracions i agents de l'àmbit públic i privat relacionats amb l'esport, la salut, l'educació i la promoció econòmica de les comarques de muntanya van participar en les jornades de treball **Impulsem l'esport al Pirineu** que es van celebrar a Puigcerdà a finals d'octubre. Al llarg de dos dies es van poder teixir sinergies i unificar els reptes i oportunitats a tractar en la segona edició del **Congrés Internacional d'Esport i Turisme de Catalunya 2025**.

Durant el procés participatiu s'han recollit unes 90 propostes d'accions que es valoraran perquè en un futur tinguin un impacte positiu en el desenvolupament sostenible del Pirineu i la seva gent. Unes propostes que s'han dividit en quatre eixos: esports i competicions, turisme, ensenya-

ment i serveis.

Impulsem l'esport al Pirineu ha posat de manifest la necessitat d'un model de governança cooperatiu que situï la vida i el benestar del territori i la comunitat local com a prioritats. Així, s'han evidenciat visions complementàries sobre com harmonitzar l'esport i el turisme esportiu amb les diferents realitats del territori. La desestacionalització del turisme de muntanya amb una gestió ambientalment responsable, la mobilitat sostenible als Pirineus, i les oportunitats per impulsar hàbits saludables des de l'àmbit de l'educació, han estat alguns dels arguments compartits.

Impulsem l'esport al Pirineu ha estat impulsat per la Fundació Catalana per a l'Esport amb el suport de l'Ajuntament de Puigcerdà.

NETEJA XEMENEIES

PIRINEUS

NETEJA I MANTENIMENTS

619 865 475

618 498 835

info@serveispirineus.com

www.serveispirineus.com

- ▶ Llars de foc
- ▶ Xemeneies domèstiques i industrials
- ▶ Calderes de pel·lets i gas-oil
- ▶ Inspeccions amb càmera de foto i vídeo.
- ▶ Sense productes químics
- ▶ Lliurament de certificats de treball.

**C/CLE
GAUDÍ**

**DIUMENGE
17/11/2024
18:00 h**

Sala del teatre
del Centre Cívic
'Escoles Velles'/
Bellver de Cerdanya

ciclegaudi.cat

Espectacle infantil de titelles On vas, Moby Dick?

A càrrec del Centre de Titelles de Lleida

Diumenge, 3 de novembre de 2024

A les 18h.

Sala del teatre del Centre cívic 'Escoles velles'

Entrada a taquilla: 3 euros, a benefici de la Marató de TV3.

Bill i Janet (+3)

Pel·lícula principal més curts

Diumenge 17 de novembre

A les 16 h

Teatre del Centre Cívic de Bellver

Entrada 2€

OHNIUM

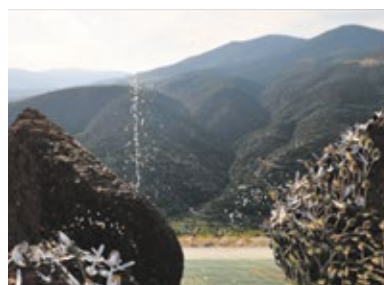
PACK MAGIC

Coming Soon

PÍNDOLAS
D'ASTRONOMIA A LA
BIBLIOTECA DE
BELLVER.
SESSIÓ 2. LA LLUNA
I ELS PLANETES, A
CÀRREC DE PERE
FONS. DIVENDRES,
1 DE NOVEMBRE A
LES 17.30H A LA
BIBLIOTECA (SALA
PIRINEUS). BREU
EXPLICACIÓ
TEÓRICA I
OBSERVACIÓ
NOCTURNA AL CAMÍ
DE LA FONT DE
TALLÓ.
NO US HO
PERDEU!!!US HI
ESPEREM!!

Espai cultural,
lúdic i gastronòmic

Cal Serni

www.calserni.com
Tel: 973 35 28 09

CALVINYÀ
Valls del Valira

Productes artesans
del Pirineu

XARCUTERIA Montserrat

Tel. 873 452 797

xarcuteriamontserratchb@gmail.com

C. Major, 89 · La Seu d'Urgell

@xarcuteriamontserrat

CANSALADERIA I XARCUTERIA
PERNILLS LLONGANISSES
i demés derivats del porc

Tel. 973 51 00 24

antonivigo.1@gmail.com

C. St. Roc, 1
Bellver de Cerdanya

GRAPATS
Inserció laboral

**SERVEI DE MUDANCES I ENCÀRRECS,
BUIDAT DE PISOS I LLOGUER
DE PLATAFORMA ELEVADORA**

www.grapats.com | Tel. 665 777 999

Pol. Ind. La Seu, c/E, núm. 24 | 25700 La Seu d'Urgell

*Cargols a la llauna
carns a la brasa
bons guisats
i peixos*

RESTAURANT
La Coma

Ctra. Nacional 260 (Lleida-Puigcerdà), km. 205

Tel. 973 515 176 · Fax. 973 515 078

25724 Lles · Cerdanya

www.restaurantlacoma.com

A/e.: lacomarestaurant@gmail.com

GESTORIA ADMINISTRATIVA
CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORÍES FISCAL, LABORAL I COMPTABLE
AGENT DE LA PROPIETAT IMMOBILIÀRIA
SERVEIS INFORMÀTICS

PLAÇA CATALUNYA, 3
25700 LA SEU D'URGELL

TEL. 973 350 100

FAX 973 350 117

estanol@estanol.com

DR CARLES POL I ALEU, 26
25560 SORT

TEL. 973 620 231

www.estanol.com

FEMIO Ascensors

PROJECTES CLAU EN MA__MANTENIMENTS__
REHABILITACIONS__MODERNITZACIONS__
ADAPTACIO D' ASCENSORS__SERVEI 24 HORES

ASCENSORS
HOME LIFT
MUNTA CÀRREGUES
MUNTA PLATS
MUNTA COTXES
PLATAFORMES ELEVADORES
CADIRES PUJA ESCALES

www.femiascensors.com

AV. ALCALDE ALTISENT N°16
25620 TREMP +34648164551

**2es ULLERES
GRATIS**
PROGRESSIVES
I MONOFOCALS

OPTICALIA CENTRE VISIÓ GRUP

C/ Major - 85 **La Seu D'Urgell** **Tel : 973 35 46 10**
C / Àngel Guimerà - 17 **Manresa** **Tel : 93 872 54 71**

Promoció vàlida del 8/9/2024 al 30/12/2024. Les dues ulleres portaran lentis Vistasoft monofocals o progressives amb la mateixa graduació i tractament. Sempre es cobraran les ulleres d'import més alt. Les ulleres es podrà escollir qualsevol disseny de qualsevol marca disponible a l'establiment. 2es ulleres sense cost, marques Puñ&Bear, Trendi i Koomo. Els productes sanitaris objecte d'aquesta promoció són conformes a les regulacions legals.

El concurs literari AMIC-Ficcions arrenca la seva 17a edició amb més de 400 inscrits

REDACCIÓ • Barcelona

“**A** “MIC-Ficcions, l’aventura de crear històries” ha arrencat la seva 17a edició amb més de 400 inscrits durant la primera setmana. Des del dilluns 7 d’octubre i fins al 29 de gener de 2025 els estudiants que vulguin participar es poden continuar registrant a través del web www.amicficcions.cat. Al concurs de creació literària l’any passat hi van participar gairebé 5.000 estudiants de segon cicle d’ESO, Batxillerat i CFGM de Catalunya, Illes Balears, País Valencià i Aragó.

AMIC-Ficcions, L’aventura de crear històries

L’objectiu del concurs és impulsar la creació literària i el treball els estudiants de Secundària, Batxillerat o Cicles Formatius de Grau Mitjà amb inquietuds literàries i culturals. AMIC-Ficcions vol continuar creixent i consolidar-se com el concurs de creació en llengua catalana de referència per als joves. Un total de 309 instituts hi van participar en la darrera edició gràcies a la participació de l’alumnat i a la col·laboració del professorat. El concurs és un punt de trobada on, a més de publicar-hi les seves històries, els participants podran trobar-hi notícies, entrevistes, etc.

Agraïments de l’EOI

REDACCIÓ • La Seu d’Urgell

Entitats col·laboradores
Setmana Cultural 2024-2025

Ajuntament de la Seu d'Urgell

Ajuntament de Puigcerdà

Ajuntament de Sort

Biblioteca Sant Agustí

BIBLIOTECA COMTAT DE Cerdanya

Biblioteca Pública de Sort

ESPAI ERMENGOL Museu de la ciutat

MUSEU

INS PERE BORRELL

INS HUG ROGER III SORT

- La Breizh Cat
- Joel Pla de l’Escola de Teatre de la Seu d’Urgell
- Jep, de Crosta i Molla
- Éric, de l’Empanaderia
- Joan Ramon Zaballos
- Olga Kushch

- Catherine Favret
- Nara González
- La Empanaderia
- Fletcher Anderson
- Cinemes Guiu
- Viure als Pirineus
- RàdioSeu
- Pirineus Tv

Tot l’equip de l’EOI de la Seu d’Urgell agraïm a VIURE ALS PIRINEUS aquesta finestra que hem tingut durant aquest any de celebració del 20è aniversari de l’Escola perquè tots els lectors d’aquesta revista pirinenca tinguem unes pinzellades ben acolorides de qui som, què fem, com treballem i com ens divertim.

Aquest agraïment és concret per a la “Setmana Cultural 2024”, però volem aprofitar aquesta darrera finestra per fer-lo extensiu a totes les institucions, entitats, persones a títol individual, editorials, bibliotecaris, alumnes i tots els equips de companys que ens hem anat trobant a l’EOI.

Esperem que continueu seguint-nos a les xarxes i que no dubteu a participar en les nostres activitats obertes a tothom!

goprinters

GRUP IMPRESSOR

**Personalitza el teu
calendari**

Sol·licita el teu pressupost a: pedidos@goprinters.es · 973 350 146 · @goprinters

Seràs tu el pròxim guanyador?

Loterías y
Apuestas del
Estado

**A CARLIN TENIM A LA TEVA DISPOSICIÓ TOTS
ELS JOCS: PRIMITIVA, BONO LOTO, QUINIELA,
EUROMILLONES, LOTERIA NACIONAL...**

CARLIN®

HIPERPAPERERIA - OFIMARKET

Av. Salòria, 30 - 25700 La Seu d'Urgell
Tel.: 973 361 501 - tucarlineseu@gmail.com

Comerç
i
Serveis

Anuncia't a Viure als Pirineus

Mòbil. 699 24 18 71

Telf. 973 98 91 62

www.viurealspirineus.cat

Avda. Catalunya, 28 Acc - 17527 Llívia
Telf: 972896403 - autoservicio@lusitalia.es

Avda. Catalunya, 28 Acc - 17527 Llívia
Telf: 972896161 - lliviamoda@lusitalia.es

Compro antiguitats

Eines del camp, joguines antigues,
paper i cartells publicitaris antics,
motos Vespa, antiguitats en general.
Podeu trucar sense compromís.

677 424 143

**CERDANYA PINTURA
I DECORACIÓ S.L.**

TEL. 620 261 779

C/. JULIA LYBICA 5, 1er 1a
17527 LLÍVIA

**JULI VIAYNA
FUSTERIA**

ESCALES, BARANES, REFORMES...

Raval, 50 - Tel. 669 334 946
17527 Llívia (Girona)

- Reformes integrals
- Col·locació de Pladur
- Realització de xemeneies i barbacoes
- Col·locació de pedra
- Impermeabilització i realització de terrasses
- Manteniment de comunitats de paleta

667 673 320 616 071 989 637 705 074

reformasfito.s.c@hotmail.com

**SEGALIA
CERDANYA S.L.**

SUBMINISTRE I COL·LOCACIÓ DE PEDRA
VENDA DE MARBRES, GRANITS I SILESTONE
info@segalia.com - Tel. 972 89 05 26

www.meraki.com

Passió per la lectura

www.viurealspirineus.cat

núm: 273 · novembre 2024

Distribució gratuïta

EDITA

Edicions Salòria SL

Passeig del Parc, 26 · La Seu d'Urgell

DIRECCIÓ EDITORIAL

Marcel·lí Pascual - Feliu Sirvent

DISSENY I MAQUETACIÓ

www.creativadisseny.cat

Imprimeix: GoPrinters La Seu d'Urgell

DL L 701-2002

www.viurealspirineus.cat

viurealspirineus@gmail.com

Tel: 699241871

L'empresa no es fa responsable de les
opinions els col·laboradors de la revista.

[viurealspirineus](https://www.facebook.com/viurealspirineus)

[@viurealspirineus_](https://www.instagram.com/viurealspirineus_)

[@AmicsPirineu](https://twitter.com/AmicsPirineu)

amic

associació
d'amijans
d'informació
i comunicació

TAXI

SERVEI DIARI DE TAXIS
ANDORRA - LA SEU D'URGELL - BARCELONA

Sortida La Seu, 7 h. - diumenge, 15h30.
Sortida Barcelona, 14-15 h. - diumenge, 20 h.

Servei PORTA a PORTA
Viatges concertats
Viatges a l'aeroport

Possibilitat de pagar amb targeta
VISA

JOAN 650 65 51 96

TAXI **SERVEI DIARI A BARCELONA**

DAVID
www.taxialturgell.com

Sortida Andorra: 6:30h
Sortida la Seu d'Urgell: 7h (i de tot l'Alt Urgell)
Sortida Barcelona: 15h

Mòbil: 620 69 26 43
Telèfon Seu: 973 35 10 76
Servei "porta a porta"

TAXI
DIARI A BARCELONA

Marisa Reyero

Sortida:
7 del matí, de dilluns a dissabte
Tornada: a les 15 h
Tel. 657 913 368
973 30 25 64

La Seu d'Urgell

TAXI DIARI LLEIDA
659 965 135

Sortida de la Seu: 7H
Tornada de Lleida: 14H

Pagament: bizum

www.taxialiart.com

 servei diari **CARLOS NAVINÉS**

LA SEU D'URGELL - BARCELONA
Mòb. 606 804 708

sortida **LA SEU 7h00** sortida **BARCELONA 15h00**

 taxi d'1 a 7 persones | servei aeroport | viatges privats

www.edicionssaloria.com

Llibres del Pirineu

Desconnecta i vine, encara que creguis que no saps dibuixar!

INFANTS A PARTIR DE 7 ANYS · ADOLESCENTS I ADULTS

DIBUIX ARTÍSTIC

(llapis / Carbó)

INFANTS

Dilluns i Dimarts
de 17:30h a 18:30h

ADOLESCENTS I ADULTS

Dimarts
de 18:30h a 19:30h

PARTICULARS A DOMICILI

Reforç Batxiller Artístic
Pintura a l'oli i/o Tèxtil

DIBUIX "MANGA-ANIME"

Classes Inicials

(llapis / tinta retolador)

INFANTS I ADOLESCENTS

Dilluns
de 18:30h a 19:30h

NOVETAT!!

INFO PER TALLERS PERSONALITZATS

Art&Neó / Art&Vi / Maquillatge de fantasia / Manualitats / Pintura tèxtil...
PER A ESDEVENIMENTS PÚBLICS I/O FESTES PRIVADES A DOMICILI
(aniversaris - comiats de salter - celebracions - fires - comunions - bodes)

C. Mare Janer, 27 - 1er
25700 LA SEU D'URGELL

T. +34 609 74 26 96

artexu75@gmail.com

artexu @artexu75

ANUNCIS BREUS

Compro antiguitats, caixes de pursos antigues i joguines

Scalextric, Nancy, Madelman,
Geyperman, etc...

Podeu trucar sense compromís.

677 424 143

ApiFerro

Mel Crua del Montsec

640 711 394

Oferta de treball a Iphard

A Iphard, busquem una persona per unir-se al nostre equip tècnic i comercial. Si tens experiència en programes de gestió i ganes de nous reptes, et volem conèixer!

Requisits:

Coneixement tècnic en programes de gestió (ERP, CRM, etc.).

Compromís amb el projecte i els objectius de l'empresa.

Ganes d'assumir reptes i sortir de la teva zona de confort.

Habilitats per treballar en equip amb tècnics i comercials.

Orientació a resultats, amb capacitat per complir objectius.

Competències digitals en eines de gestió i entorns cloud.

Organització per gestionar tasques de manera eficient.

Bones habilitats comunicatives, tant amb clients com amb l'equip.

Proactivitat per aportar solucions i millores.

Oferim:

Entorn tecnològic avançat i dinàmic.

Possibilitats de creixement professional.

Equip tècnic i comercial compromès i amb experiència.

**Si tens el perfil que busquem, envia'ns el teu CV a
cv@iphard.com i uneix-te a un projecte apassionant!**

PROBLEMES ECONÒMICS?

La Llei de Segona
Oportunitat et pot ajudar
TRUCA'NS i ho estudiarem

JAG ADVOCATS
Tel. 651 722 446
info@alisabogados.com

Terra Viva

La veu dels Pirineus

"Tornar a fer les coses
com es feien abans"

Diputació de Lleida

La força dels municipis